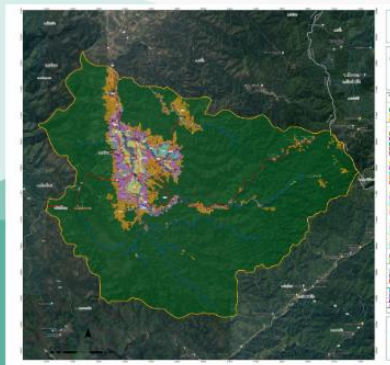
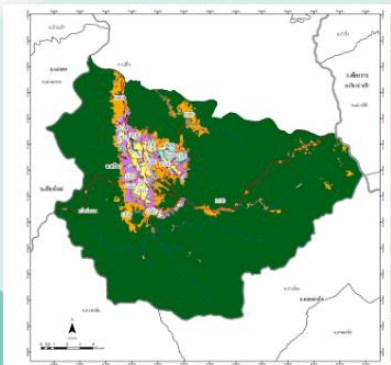




แผนการใช้ที่ดิน

ตำบลโหล่งขอด
อำเภอพร้าว
จังหวัดเชียงใหม่

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6
กรมพัฒนาที่ดิน



คำนำ

การจัดทำแผนการใช้ที่ดินดำเนินการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 72 (1) ที่ได้บัญญัติให้มีการวางแผนการใช้ที่ดินให้เหมาะสมกับศักยภาพของที่ดินตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน โดยแผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งซอด อำเภอพร้าวก้างเขื่อน จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำแนวคิดขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nations: FAO) และโครงการสิ่งแวดล้อมแห่งสหประชาชาติ (United Nations Environment Programme: UNEP) มาปรับใช้ คือ ความเหมาะสมทางกายภาพ ความเหมาะสมทางเศรษฐกิจ การยอมรับจากสังคม การสร้างความยั่งยืนให้สิ่งแวดล้อม และเสนอทางเลือกการใช้ที่ดิน ร่วมกับวิธีการที่จำเป็นอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) การประเมินคุณภาพที่ดิน เป็นต้น

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6 ร่วมกับกองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน ในการดำเนินงานวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล โดยพิจารณาภาพรวมของสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ทั้งด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม วิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลนำไปสู่การวางแผนการใช้ที่ดิน ที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ โดยผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ในการระบุปัญหา ความต้องการของเกษตรกรและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้งนี้สถานีพัฒนาที่ดิน ได้จัดทำแผนกิจกรรม/โครงการ เพื่อขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดินให้เป็นรูปธรรมเพื่อให้เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีการใช้ที่ดินอย่างถูกต้องเหมาะสม รักษาสภาพแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่
กันยายน 2567



สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญรูป	จ
บทที่ 1 บทนำ	
1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน	1-1
1.2 หลักการและเหตุผล	1-1
1.3 วัตถุประสงค์	1-1
1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน	1-1
1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน	1-2
1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล	1-2
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป	
2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต	2-1
2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง	2-1
2.3 สภาพภูมิประเทศ	2-3
2.4 สภาพภูมิอากาศ	2-3
2.5 สภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบัน	2-5
2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม	2-8
บทที่ 3 สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ	
3.1 ทรัพยากรป่าไม้	3-1
3.2 ทรัพยากรน้ำ	3-1
3.3 ทรัพยากรดิน	3-2
บทที่ 4 กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA)	
4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)	4-1
4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน	4-4
บทที่ 5 การประเมินคุณภาพที่ดิน	
5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ	5-1
5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล	5-2
5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน	5-2



สารบัญญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 6 แผนการใช้ที่ดิน	
6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อการจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	6-1
6.2 แผนการใช้ที่ดิน	6-2
บทที่ 7 การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน	
7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน	7-1
7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน	7-1
7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น	7-2
7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	7-2
เอกสารอ้างอิง	8-1



สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2-1	สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเชียงใหม่	2-4
2-2	สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	2-5
2-3	จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2566	2-9
2-4	จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตรกร ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2566	2-9
2-5	รายได้-รายจ่ายครัวเรือน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2565	2-10
3-1	สมบัติดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	3-3
5-1	ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน	5-2
5-2	ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	5-3
6-1	เขตการใช้ที่ดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	6-5
7-1	กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572	7-5
7-2	สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน	7-6
7-3	เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ แผน 5 ปี (พ.ศ. 2568-2572)	7-7



สารบัญญรูป

รูปที่		หน้า
1-1	กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล	1-3
2-1	ขอบเขตการปกครอง ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	2-2
2-2	สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่	2-4
2-3	สภาพการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่	2-8
3-1	ทรัพยากรดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่	3-4
4-1	การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	4-3
4-2	ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	4-4
6-1	แผนการใช้ที่ดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	6-7
7-1	การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่	7-4



บทที่ 1 บทนำ

1.1 ความสำคัญของการวางแผนการใช้ที่ดิน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 72 รัฐพึงดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังต่อไปนี้

(1) วางแผนการใช้ที่ดินของประเทศ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่และศักยภาพของที่ดิน ตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน

1.2 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบันกรมพัฒนาที่ดินได้ดำเนินการวางแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศเรียบร้อยแล้วซึ่งเป็นการวางกรอบเชิงนโยบายมุ่งเน้นการพัฒนาด้านการเกษตรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนและในขณะเดียวกันต้องอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมควบคู่กับการรักษาคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรม แต่ทั้งนี้เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ที่ดินในระดับพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและรักษาฐานการผลิตด้านทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืนตลอดห่วงโซ่อุปทาน แผนการใช้ที่ดินระดับตำบลจึงถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานดังกล่าว

ทั้งนี้กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์กรอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ไปใช้ในการบริหารจัดการทางการเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยุกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

1.3 วัตถุประสงค์

1.3.1 เพื่อรักษาเสถียรภาพของทรัพยากรให้เกิดความสมดุลและยั่งยืนภายใต้การพัฒนาด้านต่าง ๆ ของตำบล

1.3.2 เพื่อให้การใช้ที่ดินมีผลตอบแทนสูงสุดต่อหน่วยเนื้อที่อย่างยั่งยืน

1.3.3 เพื่อให้เกิดการกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นและอยู่บนหลักการของโมเดลเศรษฐกิจ BCG (Bio-Circular-Green Economy: BCG Model)

1.4 ระยะเวลาและสถานที่ดำเนินงาน

1.4.1 ระยะเวลา 1 ตุลาคม 2566 – 30 กันยายน 2567

1.4.2 สถานที่ ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



1.5 ขั้นตอนการดำเนินงาน

1.5.1 รวบรวมข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ประกอบด้วย

1) ด้านกายภาพ ได้แก่ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ ทรัพยากรป่าไม้ ภูมิอากาศ สภาพการใช้ที่ดิน เขตป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

2) ด้านเศรษฐกิจและสังคม เช่น การถือครองที่ดิน ลักษณะทางเศรษฐกิจของตำบล จำนวนประชากร เป็นต้น

3) ด้านนโยบายและข้อกำหนดที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ยุทธศาสตร์ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 ยุทธศาสตร์ภาค แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาการเกษตร และสหกรณ์ แผนพัฒนาท้องถิ่น 4 ปี ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลตำบลหรือองค์การบริหารส่วนตำบล

1.5.2 จัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal: PRA) เพื่อรับฟังความคิดเห็น ประเด็นปัญหา ความต้องการด้านต่าง ๆ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นและเกษตรกรในตำบล

1.5.3 ประเมินคุณภาพของที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกที่มีมูลค่าของตำบล

1.5.4 สังเคราะห์ข้อมูลจากข้อ 1.5.1 ถึง 1.5.3 เพื่อใช้ประกอบการวางแผนการใช้ที่ดิน

1.5.5 กำหนด (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

1.5.6 รับฟังความคิดเห็นของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อ (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้น

1.5.7 ปรับปรุง (ร่าง) แผนการใช้ที่ดินเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินฉบับสมบูรณ์

1.5.8 นำแผนการใช้ที่ดินเข้าสู่คณะทำงานวิชาการของเขตฯ เพื่อตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของเนื้อหาและองค์ประกอบ

1.5.9 เผยแพร่แผนการใช้ที่ดินเพื่อนำไปสู่การขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกอบด้วย

1) องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น นำแผนการใช้ที่ดินที่จัดทำขึ้นไปประกอบการจัดทำแผนการพัฒนาของตำบล เพื่อนำไปสู่การของบประมาณที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพด้านการผลิตและสภาพของทรัพยากรของตำบล

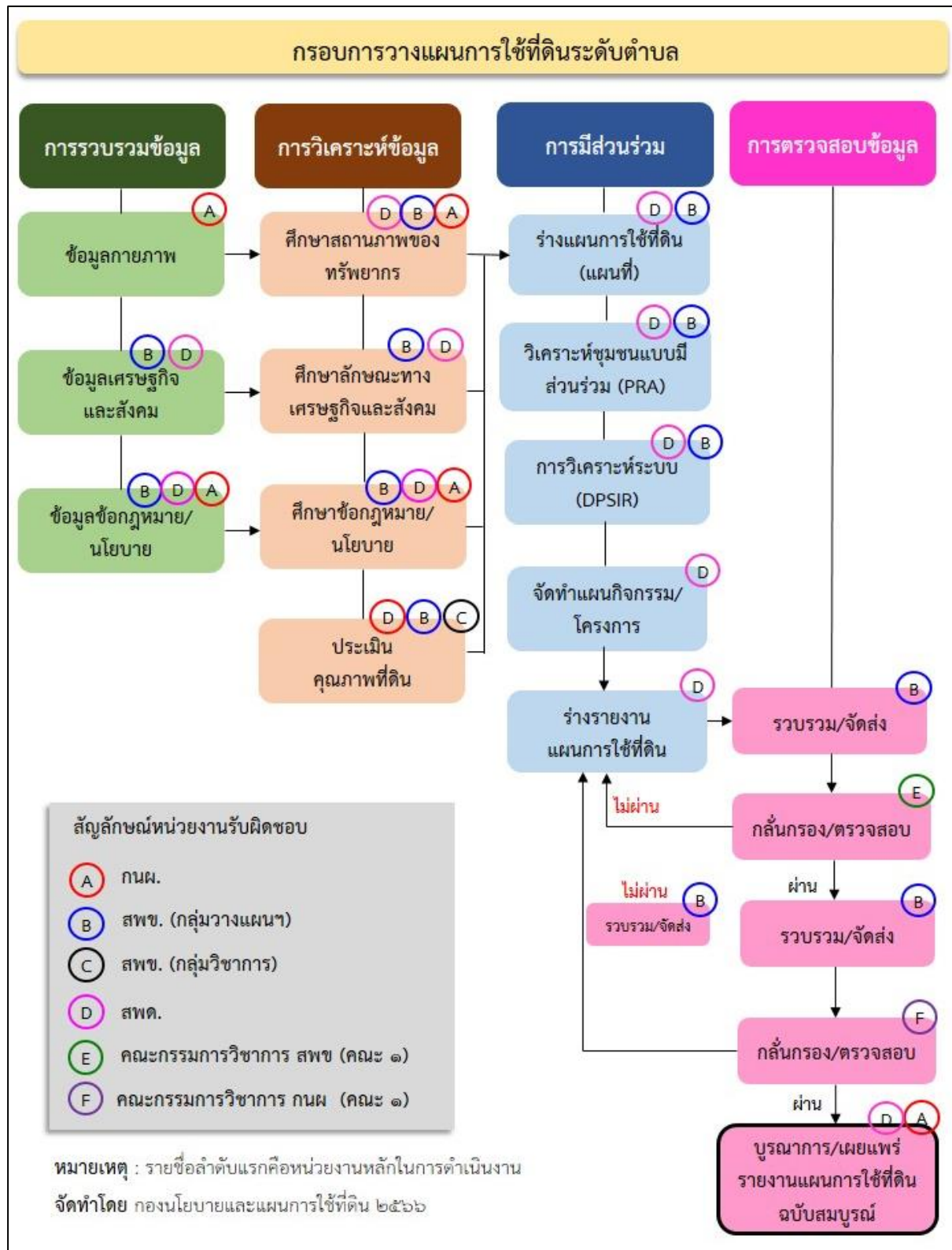
2) กรมพัฒนาที่ดิน โดยสถานีพัฒนาที่ดิน กำหนดแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขตและสามารถใช้ประกอบการของบประมาณในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับ

3) หน่วยงานราชการอื่น ๆ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานประกอบแผนงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่สอดคล้องกับแผนการใช้ที่ดินที่กำหนดขึ้นในแต่ละเขต

จากขั้นตอนที่กล่าวข้างต้น สามารถจัดทำกรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลแสดงดังรูปที่ 1-1

1.6 วิสัยทัศน์ของตำบล

“ที่สุดเมืองเจริญ มีเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม การเกษตรพอเพียงและยั่งยืน ทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ สิ่งแวดล้อมสวยงาม ประชากรอยู่ดีมีสุข” (องค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด, 2567)



รูปที่ 1-1 กรอบการวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล



บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไป

2.1 ที่ตั้งและอาณาเขต

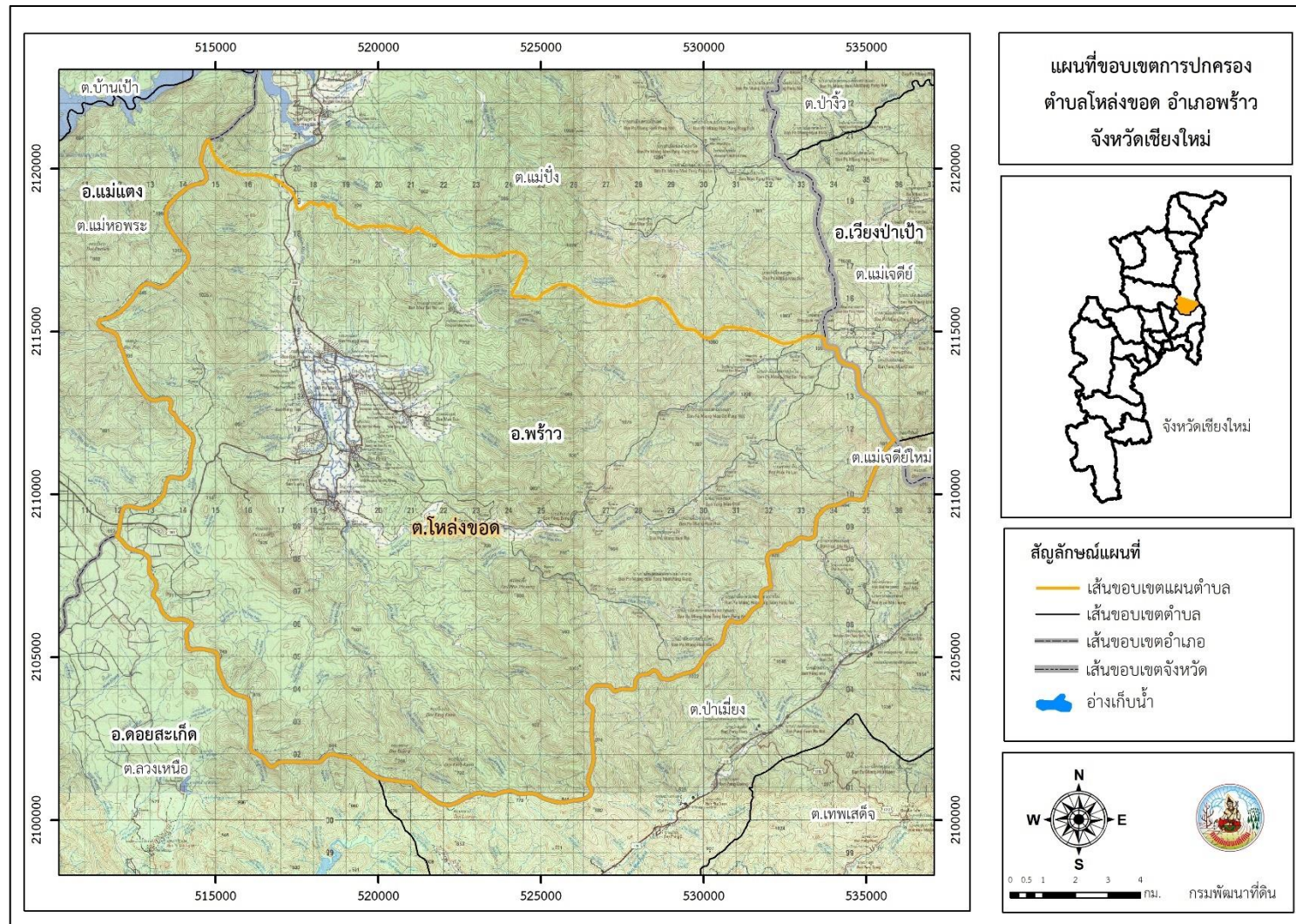
ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอพร้าว มีพื้นที่ประมาณ 292.10 ตารางกิโลเมตร หรือ 182,562 ไร่ โดยมีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้ (รูปที่ 2-1)

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	ตำบลแม่ป่ง อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่
ทิศใต้	ติดต่อกับ	ตำบลลวงเหนือ ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่เจดีย์ ตำบลแม่เจดีย์ใหม่ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ตำบลป่าเมี่ยง อำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ตำบลแม่หอพระ อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่

2.2 การแบ่งส่วนการปกครอง

ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ แบ่งส่วนการปกครองออกเป็น 9 หมู่บ้าน ดังนี้

หมู่ที่ 1 บ้านทุ่งแดง	หมู่ที่ 6 บ้านหลวง
หมู่ที่ 2 บ้านป่าแตง	หมู่ที่ 7 บ้านแม่สาย
หมู่ที่ 3 บ้านนาเม็ง	หมู่ที่ 8 บ้านฮ้างดำ
หมู่ที่ 4 บ้านแม่บอน	หมู่ที่ 9 บ้านแม่สายนาเลา
หมู่ที่ 5 บ้านป่าห้า	



รูปที่ 2-1 ขอบเขตการปกครอง ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



2.3 สภาพภูมิประเทศ

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปส่วนใหญ่เป็นที่ลาดชันสูง มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ ลูกคลื่นลอนลาด ลูกคลื่นลอนชัน และพื้นที่สูงชันเป็นพื้นที่ภูเขาที่มีความสูงระหว่าง 500-1,600 เมตรจากระดับทะเลปานกลาง มีลำน้ำ ลำห้วยไหลผ่านที่สำคัญ เช่น น้ำแม่ขอด น้ำแม่สาย

2.4 สภาพภูมิอากาศ

จากการศึกษาสถิติภูมิอากาศคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 พบว่า ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีรายละเอียดดังนี้

2.4.1 อุณหภูมิ

มีอุณหภูมิโดยเฉลี่ยทั้งปี 26.3 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 34.7 องศาเซลเซียส ในเดือนพฤษภาคม และอุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย 16.0 องศาเซลเซียส ในเดือนมกราคม

2.4.2 ปริมาณน้ำฝน

มีปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี 1193.5 มิลลิเมตร มีฝนตกประมาณ 124 วัน เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดในเดือนกันยายน มีปริมาณฝน 224.1 มิลลิเมตร และมีฝนตกประมาณ 18 วัน

2.4.3 สมดุลน้ำเพื่อการเกษตร

จากข้อมูลสถิติภูมิอากาศในคาบ 30 ปี พ.ศ.2537-2566 ณ สถานีตรวจอากาศ จังหวัดเชียงใหม่ ได้นำมาวิเคราะห์สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร ซึ่งเป็นการวิเคราะห์หาช่วงฤดูกาลเพาะปลูกพืช ตลอดจนช่วงระยะเวลาที่พืชเสี่ยงต่อการขาดน้ำ ข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ คือ ปริมาณน้ำฝน และศักยภาพการคายระเหยน้ำอ้างอิง (ETO) ซึ่งคำนวณด้วยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0 โดยใช้สมการ Penman-Monteith สามารถสรุปสมดุลของน้ำเพื่อการเกษตรในเขตอาศัยน้ำฝนได้ดังนี้

ช่วงที่เหมาะสมต่อการปลูกพืช เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช เป็นช่วงที่ดินมีความชุ่มชื้นพอเหมาะต่อการเพาะปลูกพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ปลายเดือนเมษายนถึงต้นเดือนพฤศจิกายน

ช่วงที่มีน้ำมากเกินพอ เป็นช่วงที่ค่าปริมาณน้ำฝนมากกว่าค่าการระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤษภาคมถึงต้นเดือนตุลาคม

ช่วงขาดน้ำ เป็นช่วงฤดูแล้งที่ค่าปริมาณน้ำฝนน้อยกว่าค่า 0.5 การระเหยจากผิวดินและการคายน้ำของพืช ซึ่งพืชอาจเสียหายจากการขาดแคลนน้ำได้ ซึ่งช่วงนี้เริ่มตั้งแต่ต้นเดือนพฤศจิกายนถึงปลายเดือนเมษายน (ตารางที่ 2-1 และรูปที่ 2-2)



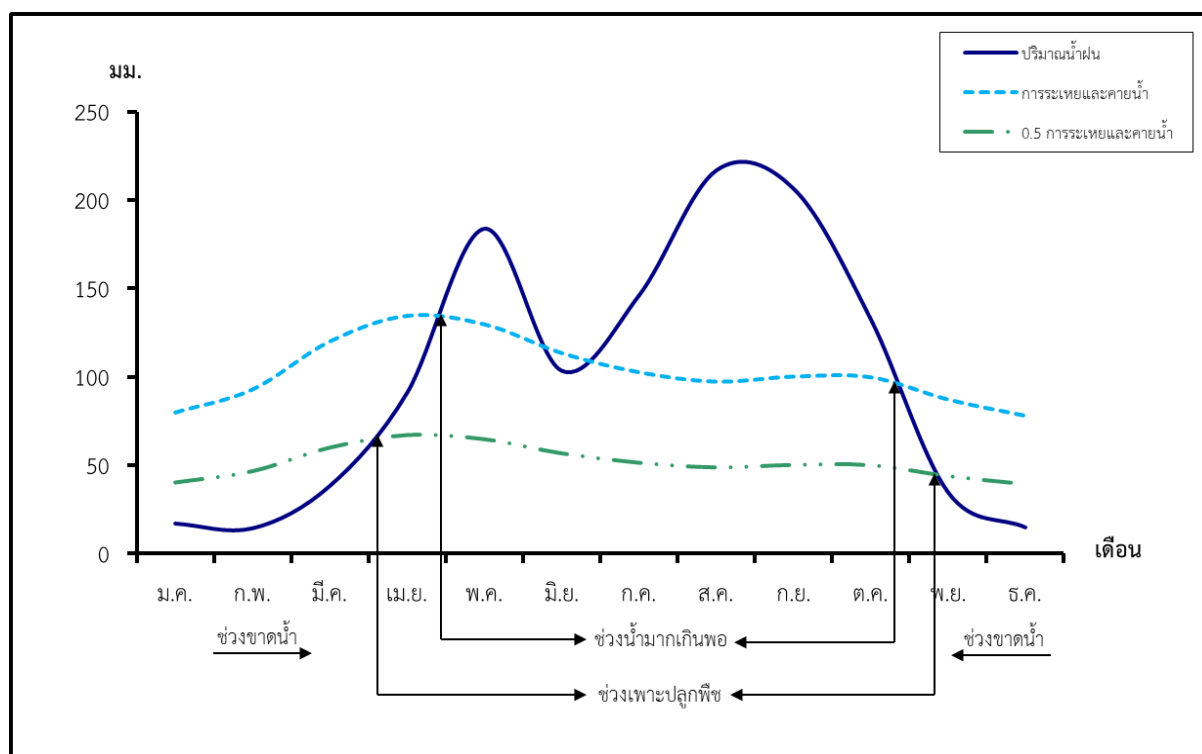
ตารางที่ 2-1 สถิติภูมิอากาศ ณ สถานีตรวจอากาศจังหวัดเชียงใหม่¹

เดือน	อุณหภูมิ (°ซ)			ความชื้นสัมพัทธ์ (%)	ปริมาณน้ำฝน (มม.)	จำนวนวันที่ฝนตก (วัน)	ศักยภาพการคายระเหยน้ำ ² (มม.)	ปริมาณฝนใช้การ ² (มม.)
	ต่ำสุด	สูงสุด	เฉลี่ย					
ม.ค.	16.0	30.2	22.2	69.0	14.2	1.8	92.4	13.9
ก.พ.	17.2	33.0	24.5	58.0	13.0	1.4	104.7	12.7
มี.ค.	20.5	35.5	27.5	54.0	25.7	3.6	141.4	24.6
เม.ย.	23.6	36.7	29.5	58.0	62.1	7.4	157.2	55.9
พ.ค.	24.3	34.7	28.6	72.0	179.9	15.6	144.8	128.1
มิ.ย.	24.6	33.3	28.1	76.0	120.6	16.4	119.4	97.3
ก.ค.	24.4	32.3	27.6	79.0	146.1	19.3	109.7	111.9
ส.ค.	24.1	31.8	27.1	82.0	218.4	21.4	105.1	142.1
ก.ย.	23.8	32.1	27.0	82.0	224.1	18.9	107.7	143.7
ต.ค.	22.8	32.0	26.5	79.0	133.8	12.1	111.0	105.2
พ.ย.	20.3	31.1	24.9	75.0	40.7	4.4	98.1	38.0
ธ.ค.	17.3	29.4	22.6	73.0	14.9	2.1	88.7	14.5
เฉลี่ย	21.6	32.7	26.3	71.4	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	1,193.5	124.4	1,380.1	887.9

หมายเหตุ: ¹เป็นสถานีตรวจอากาศที่ใกล้พื้นที่ตำบลมากที่สุด

²จากการคำนวณโดยโปรแกรม Cropwat for Windows Version 8.0

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา (2567)



รูปที่ 2-2 สมดุลของน้ำเพื่อการเกษตร จังหวัดเชียงใหม่



2.5 สภาพการใช้ที่ดินปัจจุบัน

สภาพการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ซึ่งสำรวจโดยกลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567) ประกอบด้วยประเภทการใช้ที่ดินต่างๆ ดังนี้

1) พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 1,672 ไร่ หรือร้อยละ 0.91 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ หมู่บ้านชาวไทยภูเขา หมู่บ้านบนพื้นราบ และสถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ เป็นต้น

2) พื้นที่เกษตรกรรม มีเนื้อที่ 19,884 ไร่ หรือร้อยละ 10.89 ของพื้นที่ตำบล ประกอบด้วยการใช้ประโยชน์ที่ดินด้านเกษตรกรรมต่างๆ ดังต่อไปนี้

2.1) พื้นที่นา มีเนื้อที่ 4,778 ไร่ หรือร้อยละ 2.61 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ นาข้าว นาข้าว+ข้าวโพด และนาร้าง เป็นต้น

2.2) พืชไร่ มีเนื้อที่ 1,789 ไร่ หรือร้อยละ 0.97 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ข้าวโพด พืชไร่ผสม และข้าวโพด/ลำไย เป็นต้น

2.3) ไม้ยืนต้น มีเนื้อที่ 1,118 ไร่ หรือร้อยละ 0.61 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ยางพารา ไม้ยืนต้นผสม และสัก เป็นต้น

2.4) ไม้ผล มีเนื้อที่ 11,453 ไร่ หรือร้อยละ 6.28 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ลำไย มะม่วง/ลำไย และมะม่วง เป็นต้น

2.5) พืชสวน มีเนื้อที่ 72 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชผัก

2.6) ไร่หมุนเวียน มีเนื้อที่ 599 ไร่ หรือร้อยละ 0.33 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ไร่หมุนเวียนร้าง

2.7) พืชไร่เลี้ยงสัตว์และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีเนื้อที่ 59 ไร่ หรือร้อยละ 0.04 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ โรงเรือนเลี้ยงสุกร โรงเรือนร้าง และโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก

2.8) สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ 16 ไร่ หรือร้อยละ 0.01 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ สถานที่เพาะเลี้ยงปลา

3) พื้นที่ป่าไม้ มีเนื้อที่ 158,530 ไร่ หรือร้อยละ 86.86 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ ป่าผลัดใบสมบูรณ์ ป่าไม่ผลัดใบสมบูรณ์ และป่าปลูกสมบูรณ์ เป็นต้น

4) พื้นที่แหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 656 ไร่ หรือร้อยละ 0.36 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง บ่อน้ำในไร่นา และอ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

5) พื้นที่เบ็ดเตล็ด มีเนื้อที่ 1,782 ไร่ หรือร้อยละ 0.98 ของพื้นที่ตำบล ได้แก่ พืชไร่สลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ พื้นที่ลุ่ม และทุ่งหญ้าธรรมชาติ เป็นต้น



ตารางที่ 2-2 สภาพการใช้ที่ดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
U	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	1,672	0.91
U201	หมู่บ้านบนพื้นราบ	648	0.36
U201/A401	หมู่บ้านบนพื้นราบ/ไม้ผลผสม	27	0.01
U202	หมู่บ้านชาวไทยภูเขา	693	0.38
U301	สถานที่ราชการและสถาบันต่าง ๆ	204	0.11
U601	สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ	42	0.02
U602	รีสอร์ท โรงแรม เกสต์เฮาส์	33	0.02
U603	สุสาน ป่าช้า	25	0.01
A	พื้นที่เกษตรกรรม	19,884	10.89
A100	นาร้าง	240	0.13
A101	นาข้าว	3,348	1.83
A101+A202	นาข้าว+ข้าวโพด	1,154	0.63
A101+A502	นาข้าว+พืชผัก	36	0.02
A200	ไร่ร้าง	136	0.07
A201	พืชไร่ผสม	427	0.23
A202	ข้าวโพด	920	0.50
A202/A413	ข้าวโพด/ลำไย	238	0.13
A216	ข้าวไร่	68	0.04
A301	ไม้ยืนต้นผสม	109	0.06
A302	ยางพารา	854	0.47
A303	ปาล์มน้ำมัน	10	0.01
A304	ยูคาลิปตัส	19	0.01
A305	สัก	81	0.04
A313	ชา	38	0.02
A315	ไผ่ปลูกเพื่อการค้า	7	-
A401	ไม้ผลผสม	503	0.28
A402	ส้ม	34	0.02
A406	ลิ้นจี่	64	0.04
A406/A413	ลิ้นจี่/ลำไย	90	0.05

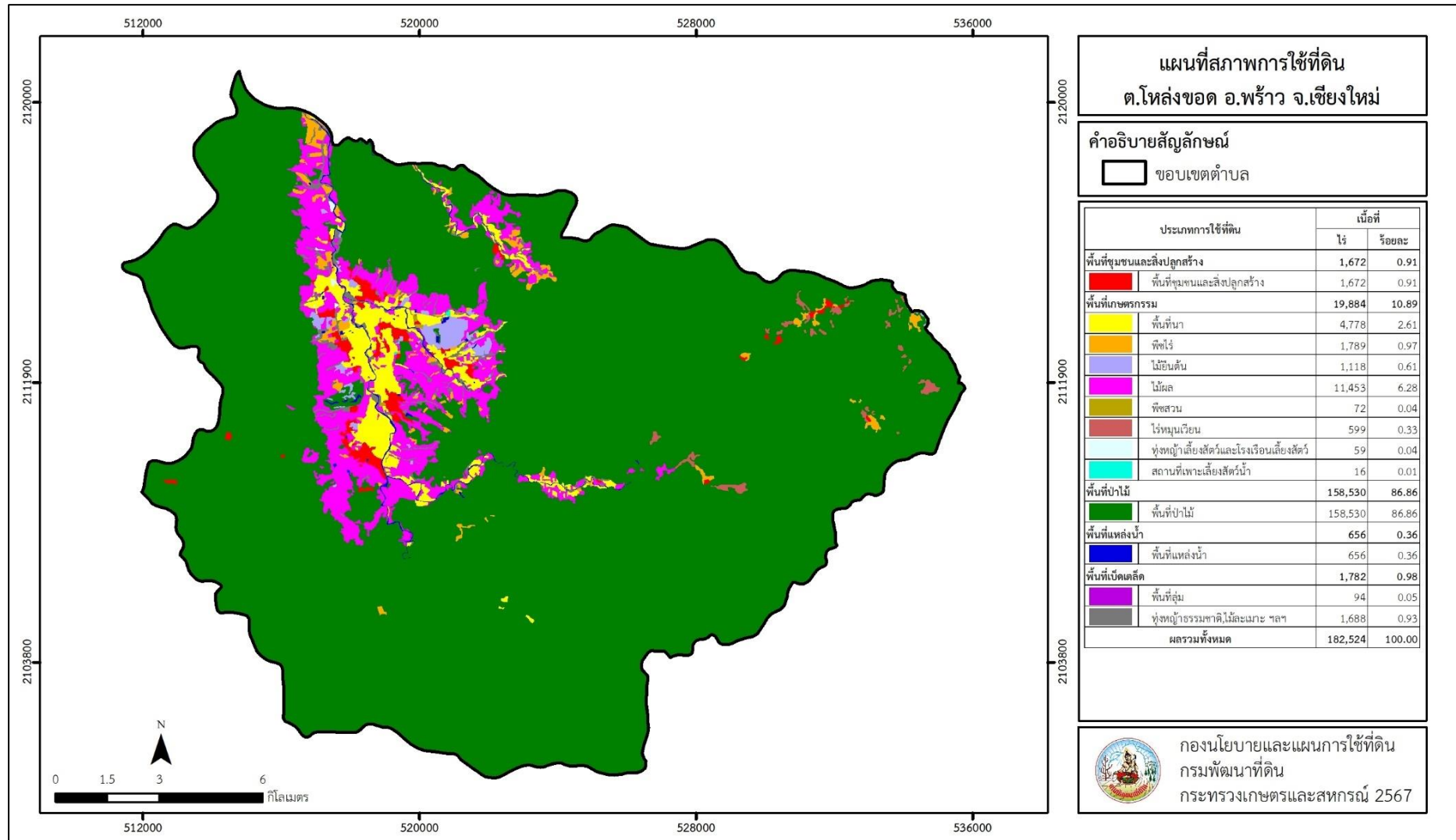


ตารางที่ 2-2 (ต่อ)

หน่วยแผนที่	ประเภทการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
A407	มะม่วง	731	0.40
A407/A413	มะม่วง/ลำไย	1,918	1.05
A411	กล้วย	17	0.01
A413	ลำไย	8,092	4.43
A422	มะนาว	4	-
A502	พืชผัก	72	0.04
A600	ไร่นา	599	0.33
A700	โรงเรือน	16	0.01
A703	โรงเรือนเลี้ยงสัตว์ปีก	11	0.01
A704	โรงเรือนเลี้ยงสุกร	32	0.02
A902	สถานที่เพาะเลี้ยงปลา	16	0.01
F	พื้นที่ป่าไม้	158,530	86.86
F101	ป่าไม้ผลัดใบสมบูรณ์	33,967	18.61
F200	ป่าผลัดใบรกร้าง	669	0.37
F201	ป่าผลัดใบสมบูรณ์	117,398	64.32
F501	ป่าปลูกสมบูรณ์	6,496	3.56
M	พื้นที่เกษตร	1,782	0.98
M101	ทุ่งหญ้าธรรมชาติ	64	0.04
M102	ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ	1,610	0.88
M201	พื้นที่ลุ่ม	94	0.05
M300	เหมืองเก่า บ่อขุดเก่า	12	0.01
M302	บ่อลูกรัง	2	-
W	พื้นที่แหล่งน้ำ	656	0.36
W101	แม่น้ำ ลำห้วย ลำคลอง	518	0.28
W102	หนอง บึง ทะเลสาบ	14	0.01
W201	อ่างเก็บน้ำ	36	0.02
W202	บ่อน้ำในไร่นา	88	0.05
ผลรวมทั้งหมด		182,524	100.00

ที่มา : กลุ่มวิเคราะห์สภาพการใช้ที่ดิน (2567)

หมายเหตุ : เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์



รูปที่ 2-3 สภาพการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



2.6 สภาพเศรษฐกิจและสังคม

2.6.1 ประชากร

จากหลักฐานทะเบียนราษฎรของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ปี 2566 พบว่า ประชากรที่อาศัยในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด มีประชากรรวม 4,375 คน แยกเป็นชาย 2,196 คน เป็นหญิง 2,179 คน ความหนาแน่นเฉลี่ย 15.00 คนต่อตารางกิโลเมตร มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,046 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,096 ครัวเรือน หรือร้อยละ 53.57 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด และเป็นครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ ครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 950 ครัวเรือน หรือร้อยละ 46.43 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมด ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-3 และตารางที่ 2-4

ตารางที่ 2-3 จำนวนประชากรและครัวเรือน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพญาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2566

ตำบล/หมู่บ้าน	จำนวน (ครัวเรือน)	จำนวนประชากร (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
ตำบลโหล่งขอด	2,046	2,196	2,179	4,375
หมู่ที่ 1 พุงแดง	362	396	396	792
หมู่ที่ 2 ป่าแดง	245	249	267	516
หมู่ที่ 3 นาเม็ง	78	64	77	141
หมู่ที่ 4 แม่บอน	175	188	178	366
หมู่ที่ 5 ป่าห้า	296	297	279	576
หมู่ที่ 6 หลวง	528	632	630	1,262
หมู่ที่ 7 แม่สาย	128	84	71	155
หมู่ที่ 8 ฮ้างดำ	179	184	194	378
หมู่ที่ 9 แม่สายนาเลา	55	102	87	189

ที่มา: กรมการปกครอง (2567)

ตารางที่ 2-4 จำนวนและสัดส่วนครัวเรือนเกษตร ตำบลโหล่งขอด อำเภอพญาว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2566

รายการ	จำนวน (ครัวเรือน)	ร้อยละ
จำนวนครัวเรือนทั้งหมด ¹⁾	2,046	100.00
- จำนวนครัวเรือนเกษตรที่มาขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร ²⁾	1,096	53.57
- จำนวนครัวเรือนที่ประกอบอาชีพอื่น ๆ และจำนวนครัวเรือนเกษตรที่ไม่ได้มาขึ้นทะเบียนฯ	950	46.43

ที่มา: 1) กรมการปกครอง (2567)

2) กรมส่งเสริมการเกษตร (2567)



2.6.2 การถือครองที่ดิน

ตำบลโหล่งซอด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ มีเนื้อที่รวมทั้งหมด 182,524 ไร่ มีจำนวนครัวเรือนทั้งหมด 2,046 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) จากการวิเคราะห์พบการถือครองที่ดินเฉลี่ยครัวเรือนละ 89.21 ไร่ จากข้อมูลสภาพการใช้ที่ดินในปัจจุบันของตำบลมีเนื้อที่เกษตรกรรม 19,884 ไร่ หรือร้อยละ 10.89 ของเนื้อที่ตำบล และเมื่อนำมาประเมินพบการถือครองที่ดินทางการเกษตรเฉลี่ยครัวเรือนละ 18.14 ไร่

2.6.3 ลักษณะทางเศรษฐกิจและการประกอบอาชีพ

การประกอบอาชีพในตำบลโหล่งซอด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ปลูกไม้ผล และทำนา โดยจำนวนครัวเรือนเกษตรที่มากขึ้นทะเบียนกรมส่งเสริมการเกษตร 1,096 ครัวเรือน (ตารางที่ 2-4) มีการใช้ที่ดินสำหรับปลูกลำไยมากเป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา ได้แก่ ข้าว เกษตรกรยังมีการเลี้ยงสัตว์เพื่อจำหน่าย และบริโภคในครัวเรือน

2.6.4 ด้านรายได้-รายจ่าย

จากข้อมูลความจำเป็นพื้นฐานของกรมการพัฒนาชุมชน ปี 2567 พบว่า รายได้ครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 219,571.26 บาท รายได้บุคคลเฉลี่ยปีละ 90,859.37 บาท รายจ่ายครัวเรือนเฉลี่ยปีละ 113,586.22 บาท รายจ่ายบุคคลเฉลี่ยปีละ 47,002.39 บาท เมื่อพิจารณาจะเห็นว่ารายได้ครัวเรือนมากกว่ารายจ่ายครัวเรือนปีละ 105,985.04 บาท และรายได้บุคคลมากกว่ารายจ่ายบุคคลปีละ 43,856.98 บาท ดังรายละเอียดในตารางที่ 2-5

ตารางที่ 2-5 รายได้-รายจ่ายเฉลี่ยครัวเรือน ตำบลโหล่งซอด อำเภอฟัว จังหวัดเชียงใหม่ ปี 2565

ตำบล/หมู่บ้าน	แหล่งรายได้ของครัวเรือน (บาท/ปี)				รายได้เฉลี่ย (บาท/ปี)		รายจ่ายเฉลี่ย (บาท/ปี)	
	อาชีพหลัก	อาชีพรอง	รายได้อื่น	ทำ-หาเอง	ครัวเรือน	บุคคล	ครัวเรือน	บุคคล
ตำบลโหล่งซอด	153,703.28	32,764.14	27,225.49	5,878.34	219,571.26	90,859.37	113,586.22	47,002.39
หมู่ที่ 1 หุ้งแดง	163,314.89	60,523.40	52,676.60	3,970.21	280,485.11	116,250.44	148,991.49	61,751.32
หมู่ที่ 2 ป่าแดง	150,457.14	53,325.71	53,516.57	4,954.29	262,253.71	117,376.98	117,605.71	52,636.83
หมู่ที่ 3 นาเม้ง	220,666.67	99,222.22	46,333.33	18,511.11	384,733.33	161,803.74	219,333.33	92,242.99
หมู่ที่ 4 แม่บอน	79,575.54	27,848.92	12,430.94	13,050.36	132,905.76	64,145.49	80,766.19	38,980.90
หมู่ที่ 5 ป่าห้า	268,419.58	15,177.89	10,369.95	1,422.21	295,389.63	115,958.74	126,549.98	49,678.71
หมู่ที่ 6 หลวง	127,768.57	14,051.99	13,816.45	5,455.70	161,092.71	64,198.68	99,701.06	39,732.88
หมู่ที่ 7 แม่สาย	239,270.21	8,208.51	8,685.11	1,125.53	257,289.36	100,771.67	114,791.49	44,960.00
หมู่ที่ 8 อ่างดำ	81,462.26	21,981.13	33,261.32	5,872.64	142,577.36	63,500.84	76,594.34	34,113.45
หมู่ที่ 9 แม่สายนาเลา	94,489.36	38,378.72	8,161.70	11,723.40	152,753.19	48,509.46	58,603.19	18,610.47

ที่มา: กรมการพัฒนาชุมชน (2567)



บทที่ 3

สถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

การศึกษาสถานภาพของทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ได้แก่ ทรัพยากรป่าไม้ ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรดิน ซึ่งเป็นทรัพยากรกายภาพที่สำคัญต่อการทำการเกษตร ดังนั้นจึงจำเป็นต้องทราบว่าทรัพยากรธรรมชาติแต่ละชนิดปัจจุบันมีสถานะอย่างไร เพื่อใช้เป็นข้อมูลประกอบการวางแผนการใช้ที่ดินซึ่งจะนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรม รวมถึงมาตรการต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ทรัพยากรป่าไม้

3.1.1 ป่าไม้ตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี

1) ป่าอนุรักษ์ พบพื้นที่ป่าอนุรักษ์ในพื้นที่ ได้แก่

- (1) พื้นที่เตรียมการการประกาศเขตอุทยานแห่งชาติแม่ตะไคร้ เนื้อที่ 90 ไร่
- (2) เขตอุทยานแห่งชาติขุนแจ เนื้อที่ 22 ไร่
- (3) เขตอุทยานแห่งชาติศรีลานนา เนื้อที่ 160,379 ไร่

2) ป่าสงวนแห่งชาติ ได้มีการจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรและที่ดินป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรี วันที่ 10 มีนาคม 2535 และ 17 มีนาคม 2535 แบ่งออกเป็น 3 เขต ประกอบด้วย เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) และเขตพื้นที่ป่าที่เหมาะสมต่อการเกษตร (Zone A) จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบพื้นที่ป่าจำแนกเขตการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่ดินและป่าไม้ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติตามมติคณะรัฐมนตรีในพื้นที่ ได้แก่

- (1) เขตพื้นที่ป่าเพื่อการอนุรักษ์ (Zone C) เนื้อที่ 168,887 ไร่
- (2) เขตพื้นที่ป่าเพื่อเศรษฐกิจ (Zone E) เนื้อที่ 415 ไร่

3.1.2 ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำ จากการวิเคราะห์ข้อมูล พบชั้นคุณภาพลุ่มน้ำในพื้นที่ ได้แก่

- 1) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1A เนื้อที่ 112,051 ไร่
- 2) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 1B เนื้อที่ 788 ไร่
- 3) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 2 เนื้อที่ 25,297 ไร่
- 4) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 3 เนื้อที่ 23,575 ไร่
- 5) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 4 เนื้อที่ 14,165 ไร่
- 6) พื้นที่ลุ่มน้ำชั้นที่ 5 เนื้อที่ 6,648 ไร่

ทั้งนี้ เนื้อที่ดังกล่าวข้างต้นคำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ เป็นเนื้อที่เบื้องต้นเท่านั้น ไม่สามารถใช้อ้างอิงได้ทางกฎหมาย

3.2 ทรัพยากรน้ำ

3.2.1 ปริมาณน้ำฝน พบว่า ในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด มีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในคาบ 30 ปี พ.ศ. 2536-2565 มีปริมาณน้ำฝนรวม 1,193.5 มิลลิเมตรต่อปี



3.2.2 น้ำผิวดิน หมายถึง แม่น้ำลำคลอง หนอง บึง ทะเลสาบ อ่างเก็บน้ำ และแหล่งน้ำสาธารณะอื่น ๆ ที่อยู่ในผืนแผ่นดิน ในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด มีรายละเอียดของแหล่งน้ำผิวดินดังนี้

แหล่งน้ำผิวดินธรรมชาติ ได้แก่ แม่ขอด คลองปุย คลองผิบบ้า คลองแม่สาย คลองป่าล้าน คลองแม่ขอดใต้ คลองเคี้ยะ คลองแม่ตายละ คลองประรอต คลองซ้องคำ คลองค้ง คลองหก คลองหอย คลองตองหนาม คลองฮัก คลองแม่บอน คลองตาด และคลองป่าแหม

แหล่งน้ำผิวดินที่มนุษย์สร้างขึ้น คือ อ่างเก็บน้ำแม่ตายละ

3.2.3 น้ำบาดาล จากฐานข้อมูลของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล (2566) พบว่า ตำบลโหล่งขอด มีจำนวนบ่อบาดาลราชการ จำนวน 10 บ่อ และจำนวนบ่อบาดาลเอกชน จำนวน 1 บ่อ

3.3 ทรัพยากรดิน

ทรัพยากรดินในพื้นที่ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ พบหน่วยแผนที่ดินทั้งหมด 15 หน่วยแผนที่ดิน และหน่วยพื้นที่เบ็ดเตล็ด 2 หน่วยแผนที่ ดังนี้

3.3.1 ดินในพื้นที่ลุ่ม มี 3 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Hd-fsi-siA ดินทางดงที่เป็นดินทรายแบ่งละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 791 ไร่ หรือร้อยละ 0.43 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Ms-siA ชุดดินแม่สาย มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแบ่ง ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 571 ไร่ หรือร้อยละ 0.31 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Sai-fl-siA ดินสันทรายที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 2,040 ไร่ หรือร้อยละ 1.12 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.2 ดินในพื้นที่ดอน มี 12 หน่วยแผนที่ดิน ได้แก่

- 1) หน่วยแผนที่ดิน Cm-Cm-gm-siA/b หน่วยเชิงซ้อนของชุดดินเชียงใหม่ และดินเชียงใหม่ที่มีจุดประสีเทา มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 0-2 เปอร์เซ็นต์ และมีคันทา มีเนื้อที่ 3,192 ไร่ หรือร้อยละ 1.75 ของเนื้อที่ตำบล
- 2) หน่วยแผนที่ดิน Li-gclD ชุดดินลี มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียวปนกรวด ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 31 ไร่ หรือร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล
- 3) หน่วยแผนที่ดิน Ly-slB ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 189 ไร่ หรือร้อยละ 0.10 ของเนื้อที่ตำบล
- 4) หน่วยแผนที่ดิน Ly-slC ชุดดินลาดหญ้า มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,215 ไร่ หรือร้อยละ 0.67 ของเนื้อที่ตำบล
- 5) หน่วยแผนที่ดิน Mr-gslC ชุดดินแม่ริม มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 142 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล
- 6) หน่วยแผนที่ดิน Mt-clB ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 5,713 ไร่ หรือร้อยละ 3.13 ของเนื้อที่ตำบล
- 7) หน่วยแผนที่ดิน Mt-clC ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 639 ไร่ หรือร้อยละ 0.35 ของเนื้อที่ตำบล
- 8) หน่วยแผนที่ดิน Mt-clD ชุดดินแม่แตง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 12-20 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 997 ไร่ หรือร้อยละ 0.54 ของเนื้อที่ตำบล



9) หน่วยแผนที่ดิน Mt-fl-sLB ดินแม่แตงที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 420 ไร่ หรือร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล

10) หน่วยแผนที่ดิน Ppm-clB ชุดดินภูผาม่าน มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนดินเหนียว ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,893 ไร่ หรือร้อยละ 1.04 ของเนื้อที่ตำบล

11) หน่วยแผนที่ดิน Sp-fl-sLB ดินสันป่าตองที่เป็นดินร่วนละเอียด มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ความลาดชัน 2-5 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 1,526 ไร่ หรือร้อยละ 0.84 ของเนื้อที่ตำบล

12) หน่วยแผนที่ดิน Ty-gsLC ชุดดินท่ายาง มีเนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายปนกรวด ความลาดชัน 5-12 เปอร์เซ็นต์ มีเนื้อที่ 146 ไร่ หรือร้อยละ 0.08 ของเนื้อที่ตำบล

3.3.3 พื้นที่เบ็ดเตล็ด มี 2 หน่วยแผนที่ ได้แก่

1) หน่วยแผนที่ดิน SC พื้นที่ลาดชันเชิงซ้อน มีเนื้อที่ 162,014 ไร่ หรือร้อยละ 88.76 ของเนื้อที่ตำบล

2) หน่วยแผนที่ดิน U พื้นที่ชุมชน มีเนื้อที่ 1,005 ไร่ หรือร้อยละ 0.55 ของเนื้อที่ตำบล

ปัญหาทรัพยากรดินทางการเกษตรตามสภาพธรรมชาติในพื้นที่ พบปัญหาดินตื้น มีเนื้อที่ 319 ไร่ หรือร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล ได้แก่ ชุดดินลี (Li) ชุดดินแมร์ม (Mr) และชุดดินท่ายาง (Ty)

รายละเอียดของสมบัติดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ดังแสดงในตารางที่ 3-1 และแผนที่แสดงในลักษณะของชุดดิน (รูปที่ 3-1)



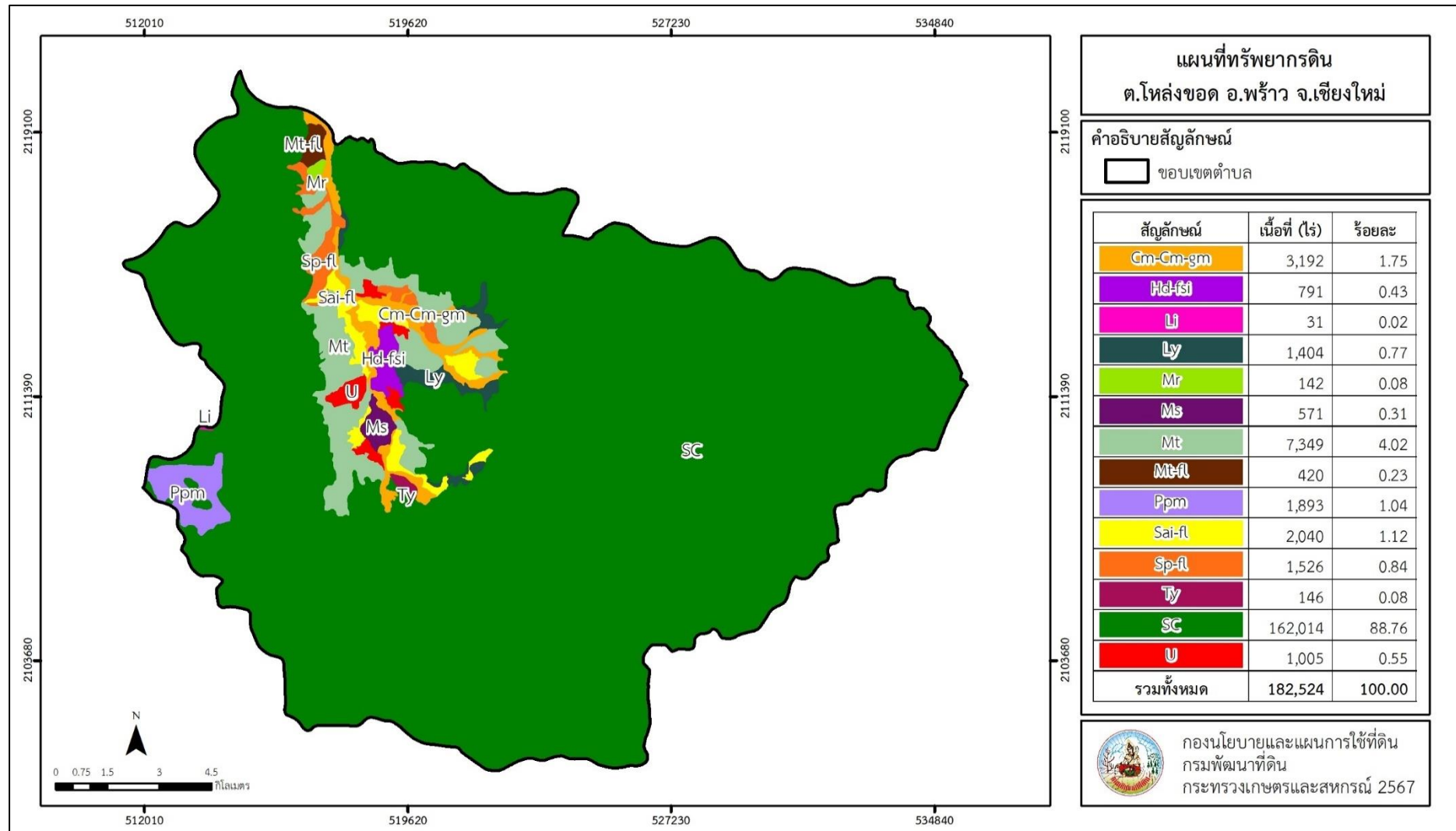
ตารางที่ 3-1 สมบัติดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่

หน่วยแผนที่ดิน	ความ ลาด ชัน (%)	ความ ลึก (ซม.)	การระบายน้ำ	ความ อุดม สมบูรณ์ ของดิน	ความจุ แลกเปลี่ยน แคต ไอออน (cmol/kg)	ความ อิ่มตัว เบส (%)	ปฏิกิริยาดิน		ค่าการ นำ ไฟฟ้า (dS/m)	ความ ลึกของ ชั้นจาโร ไซต์ (ซม.)	เนื้อที่	
							ดินบน	ดินล่าง			ไร่	ร้อยละ
Cm-Cm-gm-sIA/b	0-2	>150	ดีปานกลาง/ ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	5.0-7.0	<2	-	3,192	1.75
Hd-fsi-silA	0-2	>150	เลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-7.0	5.5-8.0	<2	-	791	0.43
Li-gclD	12-20	25-50	ดี	ปานกลาง	10-20	35-75	5.5-7.0	5.5-6.5	<2	-	31	0.02
Ly-slB	2-5	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	102	0.05
Ly-slB*	2-5	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	87	0.05
Ly-slC	5-12	50-100	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	1,074	0.59
Ly-slC*	5-12	50-100	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.0-6.0	4.5-5.5	<2	-	141	0.08
Mr-gslC	5-12	0-50	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.0-6.5	4.5-5.5	<2	-	142	0.08
Ms-silA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	10-20	>75	5.5-6.5	5.5-8.0	<2	-	571	0.31
Mt-clB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	5,713	3.13
Mt-clC	5-12	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	168	0.09
Mt-clC*	5-12	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	471	0.26
Mt-clD	12-20	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	503	0.27
Mt-clD*	12-20	>150	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	494	0.27
Mt-fl-sLB	2-5	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	420	0.23
Ppm-clB	2-5	>150	ดี	ปานกลาง	<10	35-75	5.5-6.5	5.5-8.0	<2	-	1,893	1.04
Sai-fl-sIA	0-2	>150	ค่อนข้างเลว	ปานกลาง	<10	35-75	5.0-7.0	5.0-8.0	<2	-	2,040	1.12
Sp-fl-sLB	0-2	>150	ดี	ต่ำ	<10	<35	5.5-6.5	4.5-5.5	<2	-	1,526	0.84
Ty-gslC	5-12	25-50	ดี	ปานกลาง	<10	<35	5.5-6.5	5.0-6.0	<2	-	146	0.08
SC	>35	-	-	-	-	-	-	-	-	-	162,014	88.76
U	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1,005	0.55
รวมทั้งหมด											182,524	100.00

หมายเหตุ: 1.* หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

2. เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์

ที่มา: กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน (2567)



รูปที่ 3-1 ทรัพยากรดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



บทที่ 4

กระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (Participatory Rural Appraisal : PRA)

4.1 การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA)

การวิเคราะห์ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) เมื่อวันที่ 16 สิงหาคม 2567 มีสาระสำคัญสรุปได้ดังนี้

4.1.1 ปัญหาหลักของตำบลโหล่งขอด คือ

- 1) การใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมสภาพ ส่งผลให้ ผลผลิตลดลง
- 2) ฤดูแล้งน้ำไม่เพียงพอต่อการทำเกษตร ฤดูฝนช่วงที่มีหลาก ทำให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตรที่ติดลำน้ำ
- 3) ไม่มีแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการเก็บกักน้ำ
- 4) การชะล้างพังทลายของดิน
- 5) ประสบปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืช
- 6) ปุ๋ยและยามีราคาแพง ต้นทุนการผลิตสูง สินค้าเกษตรราคาตกต่ำ
- 7) เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรมากเกินไป
- 8) ปัญหาหนี้สินในครัวเรือน

4.1.2 ความต้องการของชุมชน เกษตรกร และตำบลโหล่งขอด มีความต้องการ 4 ประการ คือ

- 1) ต้องการให้เจ้าหน้าที่ภาครัฐช่วยเหลือ ในด้านการวิเคราะห์ดิน และแก้ไขปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน
- 2) แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ต้องการธนาคารน้ำใต้ดิน เจาะบาดาล โครงการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ ขุดลอกลำเหมือง วางท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตรให้ทั่วถึง
- 3) ทำกลุ่มให้เข้มแข็ง ตั้งกฎเกณฑ์ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มีการจัดอบรม วิทยากร-ให้ความรู้
- 4) หาพืชตัวใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ และตรงกับความต้องการของตลาด
- 5) สถาบันการเงิน ดอกเบี้ยต่ำ

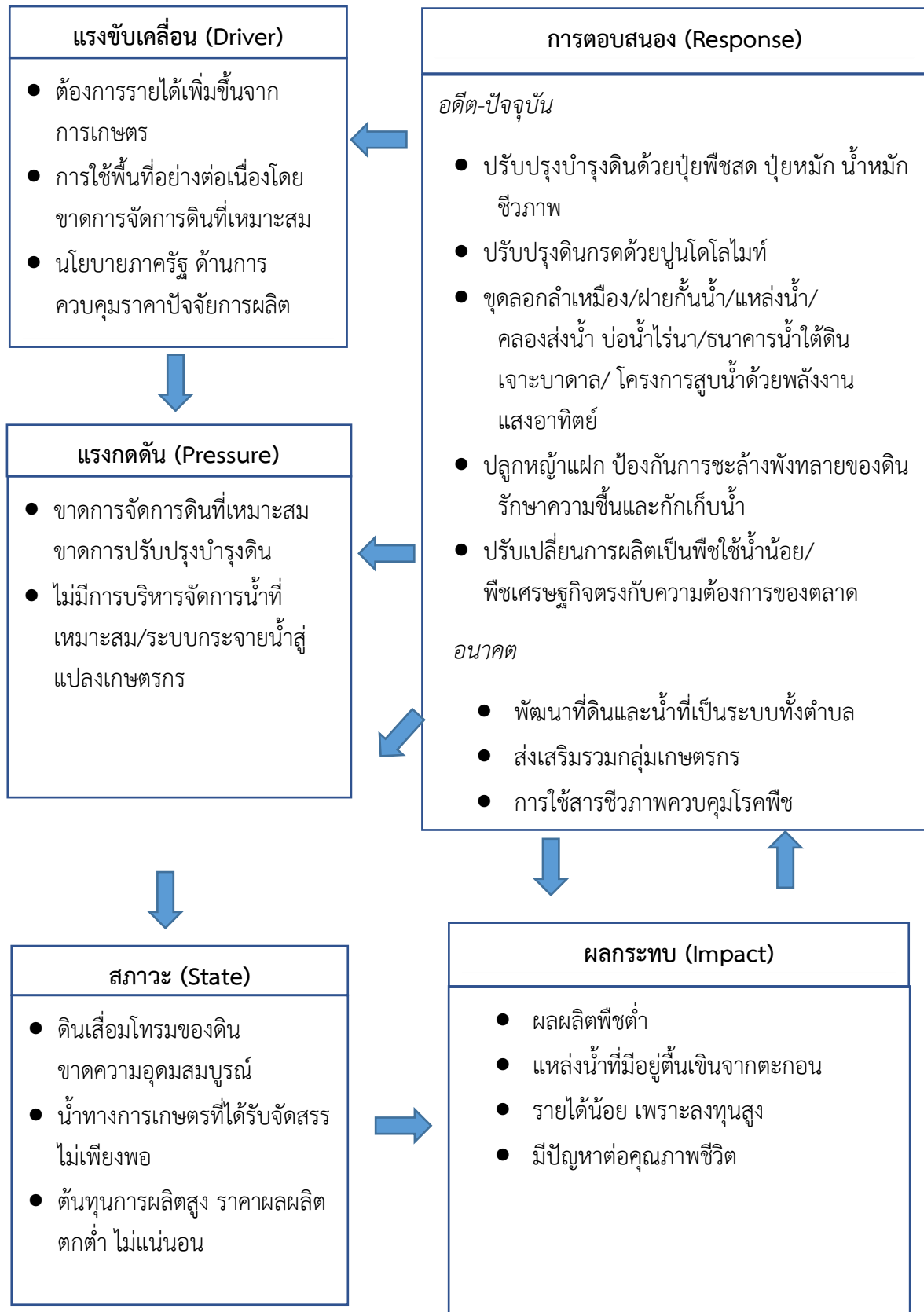
ผลจากการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน (PRA) ได้นำมาวิเคราะห์ร่วมกับปัญหาด้านกายภาพ โดยระบบ DPSIR มีรายละเอียดดังนี้

- 1) แรงขับเคลื่อน (Driver) มี 3 ประการ คือ
 - 1.1) ต้องการรายได้เพิ่มขึ้นจากการเกษตร
 - 1.2) การใช้พื้นที่อย่างต่อเนื่องโดยขาดการจัดการดินที่เหมาะสม
 - 1.3) นโยบายภาครัฐ ด้านการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต



- 2) แรงกดดัน (Pressure) ที่เกิดจากปัจจัยขับเคลื่อน มี 2 ประการ คือ
 - 2.1) ขาดการจัดการดินที่เหมาะสม ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
 - 2.2) ไม่มีการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสม/ระบบกระจายน้ำสู่แปลงเกษตรกร
- 3) สภาวะ (State) ที่เกิดแรงกดดัน มี 3 ประการ คือ
 - 3.1) ดินเสื่อมโทรมของดิน ขาดความอุดมสมบูรณ์
 - 3.2) น้ำทางการเกษตรที่ได้รับจัดสรรไม่เพียงพอ
 - 3.3) ต้นทุนการผลิตสูง ราคาผลผลิตตกต่ำ ไม่แน่นอน
- 4) ผลกระทบ (Impact) ที่ปรากฏในพื้นที่ มี 4 ประการ คือ
 - 4.1) ผลผลิตพืชต่ำ
 - 4.2) แหล่งน้ำที่มีอยู่ตื้นเขินจากตะกอน
 - 4.3) รายได้น้อย เพราะลงทุนสูง
 - 4.4) มีปัญหาต่อคุณภาพชีวิต
- 5) การตอบสนอง (Response) ของรัฐในอดีต ปัจจุบัน และในอนาคต มีดังนี้
 - อดีต-ปัจจุบัน
 - ปรับปรุงบำรุงดินด้วยปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ
 - ปรับปรุงดินกรดด้วยปูนโดโลไมท์
 - ขุดลอกลำเหมือง/ฝายกั้นน้ำ/แหล่งน้ำ/ คลองส่งน้ำ/ บ่อน้ำไร่นา/ ธนาคารน้ำใต้ดิน
 - เจาะบาดาล/ โครงการสูบน้ำด้วยพลังงานแสงอาทิตย์
 - ปลุกหญ้าแฝก ป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน รักษาความชื้นและกักเก็บน้ำ
 - ปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชใช้น้ำน้อย พืชเศรษฐกิจตรงกับความต้องการของตลาด
 - อนาคต
 - (1) พัฒนาที่ดินและน้ำที่เป็นระบบทั้งตำบล
 - (2) ส่งเสริมรวมกลุ่มเกษตรกร
 - (3) การใช้สารชีวภาพควบคุมโรคพืช

ดังมีรายละเอียดในรูปที่ 4-1



รูปที่ 4-1 การวิเคราะห์สถานการณ์โดยระบบ DPSIR ของตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



4.2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน

ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ มีการเพาะปลูกพืช ดังนี้

- 1) ข้าวนาปีและนาปรัง ปลูกข้าวเหนียวพันธุ์เหนียวสันป่าตอง และข้าวเจ้า พันธุ์หอมมะลิ 105 เกษตรกรจะปลูกข้าวนาปีระหว่างเดือนกรกฎาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน และเกษตรกรจะปลูกข้าวนาปรังระหว่างเดือนธันวาคม ถึงเดือนเมษายน ของทุกปี
- 2) พืชผัก ปลูกพืชผักหลังการเก็บเกี่ยวข้าว ได้แก่ ผักกาด พริก กะเพรา โหระพา ข่า ตะไคร้ ฯลฯ
- 3) มันฝรั่ง เกษตรกรใช้พันธุ์แอนแลนดิก ปลูกได้ 1 รอบ เป็นพืชฤดูหนาว การปลูกจะเริ่มกันในเดือนพฤศจิกายน ถึงเดือนกุมภาพันธ์ เก็บเกี่ยวเดือนมีนาคม ระยะเวลาปลูก 100 - 120 วัน สามารถเก็บเกี่ยวผลผลิตได้
- 4) ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ปลูกช่วงปลายเดือนพฤษภาคมและเก็บเกี่ยวในเดือนพฤศจิกายน
- 5) ไม้ผลและไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง ชา และ กาแฟ

เดือน ชนิดพืช	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี							ข้าวนาปี					
ข้าวนาปรัง	ข้าวนาปรัง											
พืชผัก	ผักกาด พริก กะเพรา โหระพา ข่า ตะไคร้											
มันฝรั่ง	มันฝรั่ง										มันฝรั่ง	
ข้าวโพด						ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์/ข้าวโพดหวาน						
ไม้ผล	ลำไย มะม่วง ชา กาแฟ											

รูปที่ 4-2 ระบบการปลูกพืชในปัจจุบัน ของตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



บทที่ 5

การประเมินคุณภาพที่ดิน

5.1 หลักการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ

การประเมินคุณภาพที่ดินหรือการประเมินความเหมาะสมของที่ดิน สอดคล้องตามหลักการของ FAO Framework ค.ศ. 1983 ซึ่งการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพ เป็นการประเมินศักยภาพของที่ดินว่าที่ดินนั้นๆเหมาะสมมากหรือน้อยเพียงใดสำหรับการใช้ที่ดินประเภทต่างๆ หรือการปลูกพืชต่าง ๆ โดยพิจารณาจาก สภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการเจริญเติบโตของพืช สมบัติดินที่ได้จำแนกไว้ในแต่ละตำบล ร่วมกับการจัดการพื้นที่ เช่น ระบบชลประทาน พื้นที่ยกทรง การจัดระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เป็นต้น และนอกจากนี้พิจารณาความต้องการปัจจัยต่อการปลูกพืชแต่ละชนิด สอดคล้องตามหลักการของ FAO ได้แก่ ความต้องการด้านพืช ความต้องการด้านการจัดการ ความต้องการด้านการอนุรักษ์ (บัณฑิตและคำณ, 2542) รายละเอียดดังตารางที่ 5-1

ระดับความเหมาะสมของที่ดินได้จากการสังเคราะห์ข้อมูลดิน การจัดการที่ดิน หรือดินที่มีลักษณะเฉพาะที่เกิดขึ้นตามสภาพภูมิประเทศ (ซึ่งจะเรียกรวมว่าหน่วยที่ดิน) ลักษณะภูมิอากาศ พิจารณาร่วมกับระดับความต้องการปัจจัยต่อการเจริญเติบโตของพืชแต่ละชนิด หลังจากนั้นดำเนินการประเมินคุณภาพที่ดิน ซึ่งสามารถจำแนกระดับความเหมาะสมของที่ดินได้เป็น 4 ชั้น ได้แก่ เหมาะสมสูง (S1) เหมาะสมปานกลาง (S2) เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) โดยที่

S1: ไม่มีข้อจำกัดด้านที่ดินตามปัจจัยที่ใช้พิจารณา

S2: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ง่ายหรือข้อจำกัดอาจไม่ส่งผลกระทบต่อ การเจริญเติบโตของพืชอย่างชัดเจน

S3: มีข้อจำกัดด้านที่ดินที่แก้ไขได้ยาก ควรปรับเปลี่ยนการผลิตเป็นพืชชนิดอื่นหรือ กิจกรรมอื่น (ส่วนใหญ่เป็นลักษณะทางกายภาพ)

N: มีข้อจำกัดที่พัฒนาหรือปรับปรุงที่ดินได้ยากมาก หากจะดำเนินการพัฒนาหรือ ปรับปรุงต้องใช้ต้นทุนสูงหรือเครื่องจักรขนาดใหญ่ แนะนำให้ปรับเปลี่ยนการผลิต



ตารางที่ 5-1 ตัวอย่างการประเมินคุณภาพที่ดินด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดิน

คุณภาพที่ดิน (Land Quality)	คุณลักษณะที่ดินตัวแทน (Land Characteristics)	ระดับความเหมาะสม (Land Suitability Rating)
1. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		
1.1. การหยั่งลึกของรากพืช (r)	ความลึกของดิน	S1
1.2. ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช (m)	ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในรอบปี	S2m
1.3. ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช (o)	สภาพการระบายน้ำของดิน	S2o
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านพืช (Crop Requirements)		S2om
2. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		
2.1. สภาพการเขตกรรม (k)	ชั้นความยากง่ายในการเขตกรรม (ดินบน)	S1
2.2. ศักยภาพการใช้เครื่องจักรกล (w)	ความลาดชันของพื้นที่	S3w
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการจัดการ (Management Requirements)		S3w
3. ความเหมาะสมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		
3.1 ความเสียหายจากการกัดกร่อน (e)	ความลาดชันของพื้นที่	S3e
ความเหมาะสมรวมด้านความต้องการด้านการอนุรักษ์ (Conservation Requirements)		S3e
ความเหมาะสมด้านกายภาพของประเภทการใช้ประโยชน์ที่ดินในแต่ละหน่วยที่ดินโดยรวม		S3ew

5.2 พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของตำบล

พืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือกของตำบล ได้แก่ ข้าว ลำไย มะม่วง ข้าวโพด มันฝรั่ง กาแฟ หอมแดง

5.3 ระดับความเหมาะสมของที่ดิน

การประเมินคุณภาพที่ดินของพืชเศรษฐกิจหลักและพืชทางเลือก ตำบลโหล่งซอด อำเภอพร้าวก้าง จังหวัดเชียงใหม่ ได้ผลการประเมินคุณภาพที่ดิน ดังตารางที่ 5-2



ตารางที่ 5-2 ชั้นความเหมาะสมทางกายภาพของดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

หน่วยที่ดิน	ข้าว	ลำไย	มะม่วง	ข้าวโพด	มันฝรั่ง	กาแฟ	หอมแดง
Cm-Cm-gm-sIA/b	S2on	S2ns	S2ns	S2on	S2on	S2ons	S2ons
Hd-fsi-sIA	S1	N	N	N	N	N	N
Li-gclD	N	N	N	S3er	S3er	N	S3e
Ly-slB	S3o	S3r	S3r	S2rns	S2rns	S3r	S2ens
Ly-slB*	S3o	S3r	S3r	S2rn	S2rn	S3r	S2ens
Ly-slC	S3ewo	S3r	S3r	S2erns	S2erns	S3r	S2ens
Ly-slC*	S3ewo	S3r	S3r	S2ern	S2ern	S3r	S2ens
Mr-gslC	S3ewo	N	N	S3r	S3r	N	S2erns
Ms-sIA	S1	S3o	S3o	S3o	S3o	N	N
Mt-clB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Mt-clC	S3ewo	S2ns	S2ns	S2ens	S2ens	S2ns	S2ens
Mt-clC*	S3ewo	S2ns	S2ns	S2en	S2en	S2ns	S2ens
Mt-clD	N	S2ewns	S2ewns	S3e	S3e	S2ewns	S3e
Mt-clD*	N	S2ewns	S2ewns	S3e	S3e	S2ewns	S3e
Mt-fl-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Ppm-clB	S3o	S2ns	S2ns	S2n	S2n	S2ns	S2ens
Sai-fl-sIA	S2n	S3o	S3o	S3o	S3o	N	N
Sp-fl-slB	S3o	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ns	S2ens
Ty-gslC	S3ewo	N	N	S3r	S3r	N	S2erns

หมายเหตุ: * หมายถึง หน่วยแผนที่ดินที่มีความอุดมสมบูรณ์ของดินต่างจากหน่วยแผนที่ดินเดียวกัน

ความหมายของสัญลักษณ์แสดงข้อจำกัดชั้นความเหมาะสม

- | | |
|-------------------------------|--|
| e = ความเสียหายจากการกัดกร่อน | m = ความชุ่มชื้นที่เป็นประโยชน์ต่อพืช |
| w = ศักยภาพการใช้เครื่องจักร | o = ความเป็นประโยชน์ของออกซิเจนต่อรากพืช |
| r = สภาพการหยั่งลึกของราก | n = ความจุในการดูดซับธาตุอาหาร |
| z = สารพิษ | s = ความเป็นประโยชน์ของธาตุอาหาร |
| x = การมีเกลือมากเกินไป | |



บทที่ 6

แผนการใช้ที่ดิน

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อจัดทำแผนการใช้ที่ดินระดับตำบล

ตามที่กรมพัฒนาที่ดินได้จัดทำแผนปฏิบัติการกรมพัฒนาที่ดินระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ที่กำหนดไว้ คือ “เป็นองค์การอัจฉริยะทางดิน เพื่อขับเคลื่อนการใช้ที่ดินอย่างเหมาะสม 15 ล้านไร่ ภายในปี 2570” ซึ่งในส่วนของประเด็นการพัฒนาที่ 2 บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินด้วยชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง (High Value Dataset) ซึ่งมีเป้าหมาย คือ การนำชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูงไปใช้ในการบริหารจัดการทางเกษตร ในส่วนของตัวชี้วัด บริหารจัดการทรัพยากรดินและที่ดินบนพื้นฐานของชุดข้อมูลที่มีมูลค่าสูง ร้อยละ 100 กลยุทธ์ที่ 2 ยกระดับแผนการใช้ที่ดินไปสู่การปฏิบัติ ได้กำหนดให้ ร้อยละของแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลที่จัดทำแล้วเสร็จทั่วประเทศ ภายใน ปี 2570 (ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 80) เป็นตัวชี้วัดหนึ่งของกลยุทธ์ดังกล่าว

การวางแผนการใช้ที่ดินระดับตำบลเป็นการวางกรอบและนโยบายการพัฒนาพื้นที่ให้เกิดการใช้ที่ดินอย่างสมดุลและยั่งยืน ซึ่งจะมีความละเอียดและเฉพาะเจาะจงมากกว่าแผนการใช้ที่ดินระดับประเทศ ที่ใช้เป็นกรอบนโยบายการพัฒนาพื้นที่ระดับประเทศ เป็นการกำหนดแนวทางใช้ที่ดินให้ตรงกับศักยภาพโดยเฉพาะทางด้านการเกษตร และนำไปสู่การกำหนดแผนงาน โครงการ กิจกรรมที่มีความสอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ทั้งนี้การใช้ขอบเขตการปกครองในระดับตำบลจะนำไปสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ที่มีเป้าหมายและทิศทางสอดคล้องตามบริบทของแต่ละตำบล และมีผู้รับผิดชอบโดยตรง คือ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแผนการใช้ที่ดินในระดับที่ใหญ่กว่านี้อาจไม่สามารถนำมาใช้ปฏิบัติงานในระดับพื้นที่ได้อย่างเป็นรูปธรรมเนื่องจากเป็นแผนงานสำหรับนำไปใช้ปฏิบัติงานเชิงนโยบายและยุทธศาสตร์ในภาพรวม

ทั้งนี้แผนการใช้ที่ดินเป็นผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม โดยได้นำฐานข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลปฐมภูมิจากการสำรวจภาคสนาม การศึกษาด้านกายภาพ ได้จาก การวิเคราะห์สภาพของทรัพยากรธรรมชาติ อาทิ ทรัพยากรดิน ทรัพยากรน้ำ และทรัพยากรป่าไม้ร่วมกับการพิจารณาลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดิน ข้อมูลหมายที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ในเขตป่าไม้ตามกฎหมาย เช่น เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า เขตอุทยานแห่งชาติ เขตป่าสงวนแห่งชาติ และนโยบายของรัฐที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ที่มีมติคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับการใช้ที่ดิน มติคณะรัฐมนตรีเรื่องการจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินในพื้นที่ป่าไม้ในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เป็นต้น ประกอบกับการพิจารณาจากทิศทางตามกรอบนโยบายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดเขตการใช้ที่ดินภายในพื้นที่ตำบล เช่น ยุทธศาสตร์ของจังหวัด ร่วมกับความต้องการของท้องถิ่น สามารถกำหนดแนวทางการใช้ที่ดินตามศักยภาพของทรัพยากร เพื่อการรักษาคุณภาพของลักษณะทางนิเวศวิทยาและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ โดยคำนึงถึงสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของชุมชนในพื้นที่ ซึ่งข้อมูลนี้ส่วนหนึ่งได้มาจากการวิเคราะห์ชุมชนแบบมีส่วนร่วม (PRA) ทำการสังเคราะห์ข้อมูลทุกด้านเพื่อให้ได้เขตการใช้ที่ดินที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป



6.2 แผนการใช้ที่ดิน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลกายภาพ เศรษฐกิจ และสังคม พบว่าแผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งซอด อำเภอฟ้าว จังหวัดเชียงใหม่ สามารถกำหนดออกเป็น 6 เขตหลัก ได้แก่ เขตป่าไม้ เขตเกษตรกรรม เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง เขตแหล่งน้ำ เขตพื้นที่อื่น ๆ และเขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายละเอียดดังนี้ (ตารางที่ 6-1 และรูปที่ 6-1)

6.2.1 เขตป่าไม้ เป็นเขตพื้นที่ที่อยู่ในเขตป่าตามกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรี ได้แก่ พื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า อุทยานแห่งชาติ เขตป่าไม้ถาวร หรืออยู่ในพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้นที่ 1A 1B หรือ 2 พื้นที่ในเขตนี้ส่วนใหญ่ยังคงสภาพเป็นป่าไม้ บางบริเวณได้ถูกนำไปใช้ประโยชน์ในรูปแบบที่ไม่เหมาะสม ไม่เป็นไปตามมาตรการหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการใช้ประโยชน์ของที่ดิน หรือทรัพยากรป่าไม้ของพื้นที่นั้น ๆ ประกอบด้วย 3 เขตรอง ได้แก่ เขตป่าไม้สมบูรณ์ เขตป่าไม้เสื่อมโทรม และเขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ มีเนื้อที่ 168,218 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 92.16 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตป่าไม้สมบูรณ์ (สัญลักษณ์ 1100) มีเนื้อที่ 157,384 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 86.23 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่อยู่ภายในเงื่อนไขดงกล่าวข้างต้น แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้สมบูรณ์

2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม (สัญลักษณ์ 1200) มีเนื้อที่ 336 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.18 ของเนื้อที่ตำบล แต่มีสภาพการใช้ที่ดินปัจจุบันเป็นป่าไม้ที่มีลักษณะเสื่อมโทรม ซึ่งหากปล่อยไว้ตามธรรมชาติไม่มีการเข้าไปรบกวนอาจฟื้นตัวกลับมาเป็นป่าสมบูรณ์ได้ดังเดิม

3) เขตพื้นที่พุ่มธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 1300) มีเนื้อที่ 10,498 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 5.75 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีการบุกรุก แผ้วถางพื้นที่ป่าไม้ และเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์พื้นที่เป็นอย่างอื่น ส่วนใหญ่เพื่อทำการเกษตร

6.2.2 เขตเกษตรกรรม เป็นพื้นที่เกษตรกรรมซึ่งในที่นี้ คือ พื้นที่ที่อยู่นอกเขตที่มีการประกาศเป็นเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ซึ่งรัฐได้กำหนดเป็นพื้นที่ทำกิน มีการออกเอกสารสิทธิ์ซึ่งรวมถึงพื้นที่ในเขตปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมด้วย เขตนี้รวมถึงการทำกิจกรรมภาคการเกษตรอื่นที่นอกเหนือจากการปลูกพืชด้วย ประกอบด้วย 4 เขตรอง ได้แก่ เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เขตประมง และเขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 9,289 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 5.09 ของเนื้อที่ตำบล มีรายละเอียดดังนี้

1) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เป็นเขตที่ทำการเกษตรโดยอาศัยน้ำฝนเป็นหลัก ซึ่งส่งผลให้มีข้อจำกัดต่อการเพาะปลูกพืชด้านความชื้นที่พืชนำไปใช้ประโยชน์ในส่วนของที่ดินมีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับสูงถึงปานกลาง และนอกจากนี้พบว่าดินในพื้นที่เขตนี้มีสมบัติที่เหมาะสมต่อการเพาะปลูกพืชแยกตามชนิดพืช มีรายละเอียดดังนี้

- เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2221) มีเนื้อที่ 2,757 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.51 ของเนื้อที่ตำบล เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพต่อการทำนาในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม และปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

- เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2222) มีเนื้อที่ 2,906 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.59 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง



- เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2223) มีเนื้อที่ 854 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.47 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ชา ชาเมี่ยง
- เขตปลูกพืชไร่ (สัญลักษณ์ 2224) มีเนื้อที่ 417 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.23 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกพืชไร่ โดยพืชไร่ที่ปลูก ได้แก่ ข้าวโพด ข้าวไร่
- เขตปลูกพืชทางเลือก (สัญลักษณ์ 2225) มีเนื้อที่ 57 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันปลูกพืชผัก ไม้ดอก หรือเกษตรผสมผสาน โดยพืชที่ปลูก ได้แก่ กระเทียม พริก ถั่ว งา

2) เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ พื้นที่เขตนี้ถูกกำหนดให้เป็นเขตเกษตรกรรมที่ต้องมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาที่เป็นข้อจำกัดของการใช้ที่ดินเพื่อเกษตรกรรมต่าง ๆ การทำเกษตรในเขตนี้อาศัยน้ำฝนเป็นหลัก มีศักยภาพในการผลิตอยู่ในระดับเหมาะสมเล็กน้อยถึงไม่เหมาะสม พบปัญหาทางกายภาพของดินที่สำคัญหลาย เช่น เป็นดินตื้นซึ่งเป็นข้อจำกัดของการหยั่งรากพืชในการยึดลำต้นและการดูดซับธาตุอาหารพืชในดิน เนื้อดินเป็นทรายจัด ซึ่งมีผลต่อความสามารถในการอุ้มน้ำ เป็นพื้นที่ที่มีความลาดชัน เป็นต้น จากข้อจำกัดการใช้ที่ดินดังกล่าวข้างต้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาปรับปรุงและมีมาตรการเพื่อเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรในพื้นที่ให้สูงขึ้น รวมถึงการป้องกันไม่ให้เกิดสภาพแวดล้อมเสื่อมโทรมจากการใช้พื้นที่ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตทำนา (สัญลักษณ์ 2310) มีเนื้อที่ 1,304 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.71 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรมีการปลูกข้าวได้ปีละ 1 ครั้ง

(2) เขตปลูกไม้ผล (สัญลักษณ์ 2320) มีเนื้อที่ 887 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.49 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ผล โดยไม้ผลที่ปลูก ได้แก่ ลำไย มะม่วง

(3) เขตปลูกไม้ยืนต้น (สัญลักษณ์ 2330) มีเนื้อที่ 58 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.03 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันเกษตรกรปลูกไม้ยืนต้น โดยไม้ยืนต้นที่ปลูก ได้แก่ ยางพารา ชา ชาเมี่ยง

3) เขตประมง (สัญลักษณ์ 2400) มีเนื้อที่ 7 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.004 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่ทำกิจกรรมด้านการประมงได้แก่ การเลี้ยงสัตว์น้ำประเภทต่าง ๆ มีรายละเอียดดังนี้ ปลานิล

4) เขตปศุสัตว์ มีเนื้อที่ 42 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 1 เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ (สัญลักษณ์ 2520) ปัจจุบันมีการสร้างโรงเรือนเลี้ยงสัตว์ประเภทต่าง ๆ มีเนื้อที่ 42 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.02 ของเนื้อที่ตำบล โดยประเภทของโรงเรือนที่พบ ได้แก่ วัว

6.2.3 เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง มีเนื้อที่ 2,102 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 1.15 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตโรงเรือน ได้แก่ เขตชุมชน/สถานที่ราชการ และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตชุมชน/สถานที่ราชการ (สัญลักษณ์ 3100) มีเนื้อที่ 2,025 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 1.11 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินชุมชนและที่อยู่อาศัย มีทั้งประเภทชุมชนเมือง ชุมชนชนบท และที่ตั้งของสถาบันและสถานที่ราชการต่าง ๆ

(2) และเขตการใช้พื้นที่เฉพาะ (สัญลักษณ์ 3300) มีเนื้อที่ 77 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.04 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีการใช้ที่ดินที่นอกเหนือจาก 2 เขตดังกล่าวข้างต้น เช่น สถานที่พักผ่อน ท้องเที่ยว สวนสาธารณะ รีสอร์ท ระบบขนส่งมวลชน โบราณสถาน เป็นต้น



6.2.4 เขตแหล่งน้ำ มีเนื้อที่ 623 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.34 ของเนื้อที่ตำบล ประกอบด้วย 2 เขตรอง ได้แก่ เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ และเขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

(1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ (สัญลักษณ์ 4100) มีเนื้อที่ 534 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นลักษณะของแหล่งน้ำตามธรรมชาติ เช่น ห้วย หนอง คลอง แม่น้ำ เป็นต้น

(2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น (สัญลักษณ์ 4200) มีเนื้อที่ 89 ไร่ หรือ คิดเป็นร้อยละ 0.05 ของเนื้อที่ตำบล ปัจจุบันมีสภาพการใช้ที่ดินเป็นแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น เช่น คลองชลประทาน อ่างเก็บน้ำ เป็นต้น

6.2.5 เขตพื้นที่อื่น ๆ (สัญลักษณ์ 5000) มีเนื้อที่ 1,767 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.97 ของเนื้อที่ตำบล เป็นเขตที่มีลักษณะการใช้ที่ดินที่มีความเฉพาะ เช่น บ่อดิน/ทุ่งหญ้าสลับไม้พุ่ม/ไม้ละเมาะ/พื้นที่ถม/ทุ่งหญ้าธรรมชาติ เป็นต้น

6.2.6 เขตรักษาสมดุของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สัญลักษณ์ 6000) มีเนื้อที่ 525 ไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 0.29 ของเนื้อที่ตำบล มีการใช้ที่ดินเป็นป่าไม้ที่พบในพื้นที่เกษตรกรรม ซึ่งอยู่นอกเขตป่าไม้ตามกฎหมาย ส่วนใหญ่เป็นป่าปลูก ป่าชุมชน

ทั้งนี้ในเขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 1) หากมีการปรับปรุงบำรุงดิน หรือ ปรับโครงสร้างของพื้นที่ให้เหมาะสม เช่น ยกร่อง จัดทำระบบอนุรักษ์ดินและน้ำประเภทต่าง ๆ สามารถยกระดับเป็นเขตเกษตรกรรมขั้นดีได้ เนื่องจากการบริหารจัดการด้านทรัพยากรน้ำไว้แล้ว โดยเฉพาะระบบชลประทาน



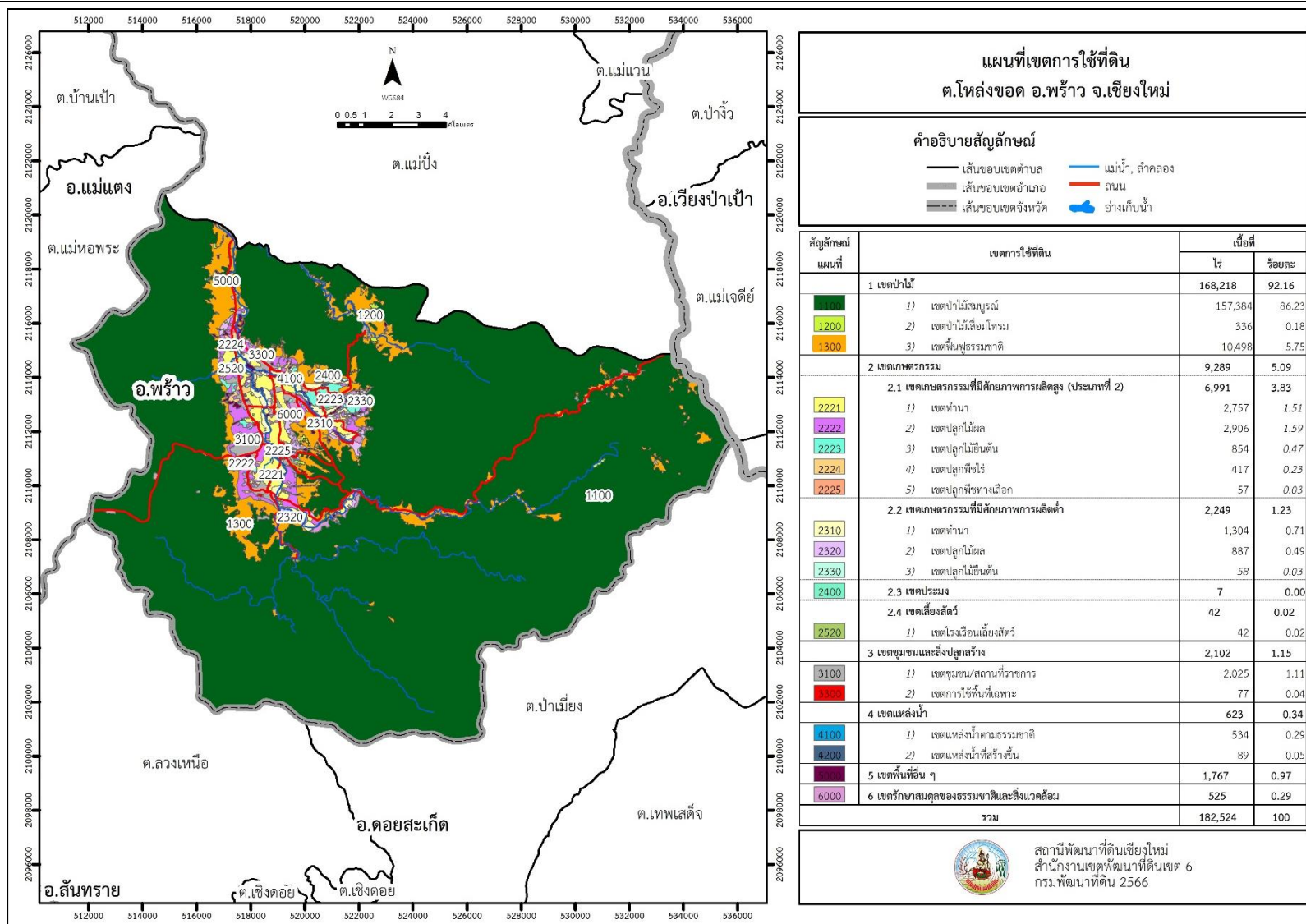
ตารางที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

สัญลักษณ์ แผนที่	เขตการใช้ที่ดิน	เนื้อที่	
		ไร่	ร้อยละ
1	เขตป่าไม้	168,218	92.16
1100	1) เขตป่าสมบูรณ์	157,384	86.23
1200	2) เขตป่าไม้เสื่อมโทรม	336	0.18
1300	3) เขตฟื้นฟูธรรมชาติ	10,498	5.75
2	เขตเกษตรกรรม	9,289	5.09
	2.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	6,991	3.83
2221	1) เขตทำนา	2,757	1.51
2222	2) เขตปลูกไม้ผล	2,906	1.59
2223	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	854	0.47
2224	4) เขตปลูกพืชไร่	417	0.23
2225	5) เขตปลูกพืชทางเลือก	57	0.03
	2.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	2,249	1.23
2310	1) เขตทำนา	1,304	0.71
2320	2) เขตปลูกไม้ผล	887	0.49
2330	3) เขตปลูกไม้ยืนต้น	58	0.03
2400	2.3 เขตประมง	7	0.004
	2.4 เขตเลี้ยงสัตว์	42	0.02
2520	1) เขตโรงเรือนเลี้ยงสัตว์	42	0.02
3	เขตชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	2,102	1.15
3100	3.1 เขตชุมชน/สถานที่ราชการ	2,025	1.11
3300	3.3 เขตการใช้พื้นที่เฉพาะ	77	0.04
4	เขตแหล่งน้ำ	623	0.34
4100	1) เขตแหล่งน้ำตามธรรมชาติ	534	0.29
4200	2) เขตแหล่งน้ำที่สร้างขึ้น	89	0.05
5000	5 เขตพื้นที่อื่น ๆ	1,767	0.97
6000	6 เขตรักษาสมดุลของธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	525	0.29
รวม		182,524	100.00

หมายเหตุ: เนื้อที่คำนวณด้วยระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์



แผนการใช้ที่ดินตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่



รูปที่ 6-1 เขตการใช้ที่ดิน ตำบลร้องวัวแดง อำเภอสันกำแพง จังหวัดเชียงใหม่



บทที่ 7

การขับเคลื่อนแผนการใช้ที่ดิน

7.1 ขั้นตอนการดำเนินงาน

ภายหลังการจัดทำแผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ แล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

7.1.1 จัดทำเป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568 ถึง 2572

7.1.2 นำแผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอดไปเสนอต่อองค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด เพื่อมีมติให้ความร่วมมือในกิจกรรมพัฒนาที่ดินดำเนินการกิจกรรมต่าง ๆ ที่กำหนดไว้ในแผน และได้รับการเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาตำบล

7.1.3 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ เสนอเป้าหมายและงบประมาณให้รายงานมายังกรมพัฒนาที่ดิน

7.1.4 กรมพัฒนาที่ดินพิจารณาสนับสนุนงบประมาณกิจกรรมและโครงการตามเป้าหมายที่กำหนดในแผนการใช้ที่ดิน

7.1.5 สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่ นำเสนอต่อที่ประชุมจังหวัด/อำเภอ เพื่อสร้างการรับรู้และประชาสัมพันธ์ให้หน่วยงานอื่น นำโครงการภายใต้หน่วยงานมาพัฒนาพื้นที่ตามแผนการใช้ที่ดินกำหนด

7.2 กิจกรรมที่จะดำเนินการของกรมพัฒนาที่ดิน

งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการ (ตารางที่ 7-1)

เขตเกษตรกรรม

1) ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ มีแผนงาน/โครงการปรับปรุงบำรุงดิน ดังนี้

- (1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์
- (2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด
- (3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด
- (4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร
- (5) การรณรงค์ไถกลบตอซัง
- (6) การจัดหาปุ๋ยอินโดไมท์
- (7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด
- (8) การส่งเสริมตรวจวิเคราะห์ดินเพื่อนำมาซึ่งการปรับปรุงบำรุงดิน (หมอดินอาสา)
- (9) การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่
- (10) การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

(ศพก.)

2) การชะล้างพังทลายของดิน มีแผนงาน/โครงการฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน ดังนี้

- (1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ



3) พื้นที่ขาดแคลนน้ำ มีแผนงาน/โครงการบริหารจัดการน้ำ ดังนี้

- (1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ
- (2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์
- (3) ก่อสร้างคลองส่งน้ำ อ่างเก็บน้ำ

7.3 กิจกรรมที่จะดำเนินงานของหน่วยงานอื่น

การดำเนินงานของหน่วยงานอื่น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามเป้าหมายที่ทางหน่วยงานอื่นได้รับการจัดสรรให้ดำเนินการนั้น ๆ (ตารางที่ 7-2)

7.3.1 เขตเกษตรกรรม

1) เขตปลูกข้าว เขตปลูกไม้ผล และเขตปลูกไม้ยืนต้น

- (1) ใช้ตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
- (2) การอบรมให้ความรู้เรื่องของโรคระบาดในพืช (สำนักงานเกษตรอำเภอ)
- (3) การอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practices: GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
- (4) จัดอบรมถ่ายทอดความรู้การทำเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)
- (5) สนับสนุนการขุดเจาะน้ำบาดาล (กรมทรัพยากรน้ำบาดาล)
- (6) จัดทำโครงการลดต้นทุนการผลิต เช่น ส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน ส่งเสริมการใช้สารชีวภัณฑ์ ส่งเสริมบริหารจัดการวัชพืช ส่งเสริมลดการเผา ส่งเสริมการรวมกลุ่ม (กรมส่งเสริมการเกษตร องค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ศูนย์วิจัยข้าว สำนักงานชลประทานจังหวัด กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ กลุ่มผู้ใช้น้ำ)

7.3.2 พื้นที่แหล่งน้ำ

สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ (สำนักงานชลประทานจังหวัด)

7.4 ความต้องการของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากการดำเนินการจัดทำกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่องค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด เมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2567 ความต้องการของประชาชนที่ต้องการให้ดำเนินการเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาการใช้ที่ดินอย่างต่อเนื่อง ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ดินเสื่อมสภาพ แหล่งน้ำตื้นเขิน ขาดแหล่งน้ำขนาดใหญ่ในการเก็บกักน้ำ ในฤดูฝน ช่วงที่มีหลาก ทำให้น้ำท่วมขังในพื้นที่การเกษตร ประสบปัญหาโรคพืชและแมลงศัตรูพืช ปุ๋ยและยา มีราคาแพง เกษตรกรใช้สารเคมีทางการเกษตรมากเกินไป กำหนดราคาขายผลผลิตไม่ได้ ต้องผ่านพ่อค้าคนกลาง การรวมกลุ่มผู้ใช้น้ำ และ กลุ่มการเกษตรต่างๆ ไม่เข้มแข็ง เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของชุมชนและการแก้ไขปัญหาเชิงพื้นที่ของตำบลโหล่งขอด ที่กรมพัฒนาที่ดินมีกิจกรรม/โครงการที่สามารถดำเนินการแก้ไขปัญหาได้ ได้แก่ ปรับปรุงบำรุงดินเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดิน แก้ไขปัญหาการขาดแคลนน้ำ ขุดลอกลำเหมือง วางท่อส่งน้ำจากแหล่งน้ำ เข้าพื้นที่ทำการเกษตรให้ทั่วถึง ต้องการธนาคาร



น้ำใต้ดิน เจาะบาดาล ทำกลุ่มให้เข้มแข็ง ตั้งกฎเกณฑ์ และองค์ความรู้ด้านการเกษตร มีการจัดอบรม มีวิทยากร-ให้ความรู้ จัดตั้งตลาดชุมชน/ช่วยขายออนไลน์

ลักษณะพื้นที่ทั่วไปของตำบลโหล่งซอด ส่วนใหญ่พื้นที่ มีสภาพพื้นที่ราบเรียบ เป็นที่ราบลุ่ม มีสภาพพื้นที่ราบเรียบถึงค่อนข้างราบเรียบ มีปัญหาการชะล้างพังทลายของดินส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง (รูปที่ 7-1) ปัญหาของตำบลโหล่งซอด ในภาพรวมสรุปได้ว่า

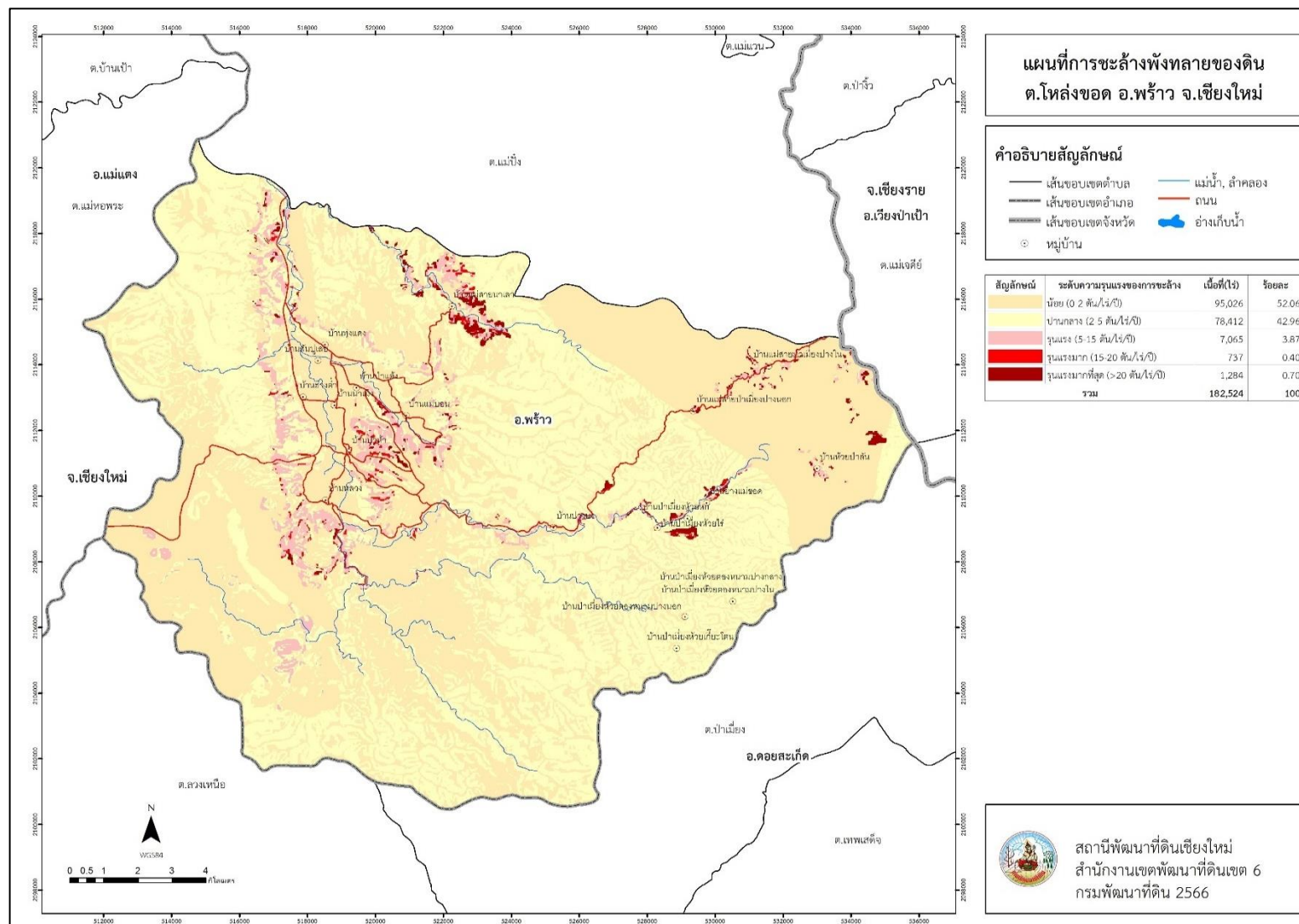
ในกรณีปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้ประโยชน์พื้นที่ในการทำการเกษตรอย่างต่อเนื่อง โดยขาดการจัดการดินที่เหมาะสม ถึงแม้จะมีการจัดการดินโดยการใส่ปุ๋ยเคมีในทุกปี แต่เนื่องจากในการใส่ปุ๋ยเคมีเป็นการใส่ ตามคำแนะนำที่ปราศจากการวิเคราะห์ดินเพื่อทราบปริมาณธาตุอาหารในดินก่อน รวมถึงไม่มีการใส่ปุ๋ยอินทรีย์ที่จะช่วยใน ด้านการปรับปรุงโครงสร้างของดิน จึงทำให้มีปัญหาในเรื่องการขาดความอุดมสมบูรณ์ ในส่วนปัญหาดินกรดก็เป็นผลต่อเนื่อง จากการจัดการดินหรือการใช้ปุ๋ยเคมี บางตัว เช่น ปุ๋ยในรูปของแอมโมเนียม หรือซัลเฟต ที่มีผลสะสมให้ดินมีความเป็นกรด เพิ่มขึ้น โดยปัญหานี้สามารถแก้ไขได้ด้วยกิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดิน ได้แก่ การวิเคราะห์ดินและใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การปรับปรุงดินกรดด้วยปูนโดโลไมท์ การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยพืชสด ในการปรับปรุงดิน รวมถึงส่งเสริมให้ใช้ สารอินทรีย์ เช่น น้ำหมักชีวภาพ ในการส่งเสริมการเจริญเติบโตของพืช

ในกรณีปัญหาการขาดแคลนน้ำในช่วงฤดูแล้ง น้ำไม่เพียงพอ น้ำไม่สม่ำเสมอ ในฤดูฝน ช่วงที่มีน้ำหลาก ทำให้น้ำท่วมพื้นที่การเกษตร กิจกรรมที่ต้องใช้น้ำเพิ่มขึ้น การทำการเกษตรเพิ่มขึ้น รวมทั้งเหตุการณ์ที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ เช่น ปริมาณฝนน้อยกว่าปกติ ฝนทิ้งช่วง จนเกิดความแห้งแล้ง การขาดแคลนน้ำจึงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง เกษตรกรและผู้นำในพื้นที่ต้องการให้ทางกรมพัฒนาที่ดินและ/หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่นๆ ดำเนินการโครงการในเรื่องแก้ไขปัญหาดูแลน้ำ ขุดลอกลำเหมืองสำหรับทำเกษตร ฝายชะลอน้ำ ฝายกั้นน้ำ ทำนบกั้นน้ำ ต้องการธนาคารน้ำใต้ดิน เจาะบาดาล ในการลดปัญหาดังกล่าว ทางชุมชนควรมีการจัดทำโครงการ สนับสนุนการพัฒนาเพื่อเพิ่มพื้นที่กักเก็บน้ำ เพื่อเสนอของบประมาณจากทางเทศบาลหรือหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวต่อไป

อีกทั้ง ผลการทับถมของตะกอนดินในแหล่งน้ำจืดขึ้น จึงจำเป็นต้องวางระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เพื่อกักน้ำในดิน คงความอุดมสมบูรณ์และจัดหาน้ำให้แหล่งน้ำต้นทุน โดยวิธีการต่างๆ ให้เพียงพอแก่ความต้องการ



แผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



รูปที่ 7-1 การชะล้างพังทลายของดิน ตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่



ตารางที่ 7-1 กิจกรรมของกรมพัฒนาที่ดินในเขตการใช้ที่ดินที่จะดำเนินการในปีงบประมาณ 2568-2572

เขตการใช้ที่ดิน	แผนงาน/โครงการ	งบประมาณ (บาท)
1. เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 9,289 ไร่	<u>การปรับปรุงบำรุงดิน</u>	3,667,250
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพ	(1) การส่งเสริมการผลิตและการใช้สารอินทรีย์	65,000
การผลิตสูง (ประเภทที่ 2)	(2) การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	743,750
เนื้อที่ 6,991 ไร่	(3) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดินด้วยพืชปุ๋ยสด	75,000
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพ	(4) การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทางการเกษตร	49,000
การผลิตต่ำ เนื้อที่ 2,249 ไร่	(5) การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	1,700,000
	(6) การจัดหาปูนโดโลไมท์	425,000
	(7) การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงพื้นที่ดินกรด	7,500
	(8) การส่งเสริมการไถกลบเพื่อลดก๊าซเรือนกระจก	527,000
	(9) การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนาที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริมเกษตร แบบแปลงใหญ่	50,000
	(10) การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนาที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	25,000
	<u>การฟื้นฟูและป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน</u>	1,200,000
	(1) การปลูกหญ้าแฝกเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ	1,200,000
	<u>การบริหารจัดการน้ำ</u>	5,206,000
	(1) การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ (งานขุดลอก วางระบบส่งน้ำ)	2,500,000
	(2) การก่อสร้างระบบส่งน้ำระบบกระจายน้ำด้วยระบบพลังงานไฟฟ้าแสงอาทิตย์	2,500,000
	รวมแผนงาน/โครงการ	9,867,250



ตารางที่ 7-2 สรุปกิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่นในเขตการใช้ที่ดิน

เขตการใช้ที่ดิน	กิจกรรมที่ขอรับการสนับสนุนจากส่วนราชการอื่น
1. เขตเกษตรกรรม เนื้อที่ 9,289 ไร่	1.1) โครงการทดสอบสารชีวภัณฑ์ ในการป้องกันและกำจัดโรคแมลง (กรมวิชาการเกษตร)
1.1 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตสูง (ประเภทที่ 2) เนื้อที่ 6,991 ไร่	1.2) โครงการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) หลัก และเครือข่าย และถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรผู้นำ (กรมส่งเสริมการเกษตร)
1.2 เขตเกษตรกรรมที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ เนื้อที่ 2,249 ไร่	1.3) โครงการตลาดนำการผลิตในการเลือกชนิดพืชและหาตลาดรองรับ ทั้งในเขตที่เหมาะสมและในเขตที่ไม่เหมาะสมและต้องการปรับเปลี่ยนชนิดพืช (สำนักงานพาณิชย์จังหวัด/สำนักงานสหกรณ์จังหวัด)
	1.4) โครงการอบรมให้ความรู้การเข้าสู่กระบวนการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัย (GAP) (กรมวิชาการเกษตร)
	1.5) โครงการอบรมถ่ายทอดความรู้การทำการเกษตรผสมผสานตามแนวทางเศรษฐกิจ พอเพียง (กรมส่งเสริมการเกษตร)



แผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขุด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ตารางที่ 7-3 เป้าหมายการดำเนินงานและงบประมาณ โครงการนำร่องตำบลโหล่งขุด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่ ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2568- 2572)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/ กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2568	2569	2570	2571	2572		2568	2569	2570	2571	2572		
1. เขตเกษตรกรรม	การปรับปรุงบำรุงดิน														
1.1 เขตเกษตรกรรม ที่มีศักยภาพการผลิต	การส่งเสริมการผลิตและการใช้ สารอินทรีย์	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	13,000	13,000	13,000	13,000	13,000	65,000	พด.
สูง															
1.2 เขตเกษตรกรรม ที่มีศักยภาพการผลิต ต่ำ	การผลิต-จัดหาเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสด	ตัน	5	5	5	5	5	25	148,750	148,750	148,750	148,750	148,750	743,750	พด.
	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุงดิน ด้วยพืชปุ๋ยสด	ไร่	1,000	1,000	1,000	1,000	1,000	5,000	15,000	15,000	15,000	15,000	15,000	75,000	พด.
	การพัฒนากลุ่มเกษตรกรใช้ สารอินทรีย์ลดการใช้สารเคมีทาง การเกษตร	กลุ่ม	2	2	2	2	2	10	9,800	9,800	9,800	9,800	9,800	49,000	พด.
	การทำปุ๋ยหมักเพื่อลดก๊าซเรือน กระจก	ไร่	100	100	100	100	100	500	340,000	340,000	340,000	340,000	340,000	1,700,000	พด.
	การจัดหาปุ๋ยอินทรีย์	ตัน	50	50	50	50	50	250	85,000	85,000	85,000	85,000	85,000	425,000	พด.
	การส่งเสริมการปรับปรุงบำรุง พื้นที่ดินกรด	ไร่	100	100	100	100	100	500	1,500	1,500	1,500	1,500	1,500	7,500	พด.
	การส่งเสริมการไถกลบเพื่อลดก๊าซ เรือนกระจก	ไร่	310	310	310	310	310	1,550	105,400	105,400	105,400	105,400	105,400	527,000	พด.
	การถ่ายทอดองค์ความรู้การพัฒนา ที่ดินภายใต้โครงการระบบส่งเสริม เกษตรแบบแปลงใหญ่	แปลง	1	1	1	1	1	5	10,000	10,000	10,000	10,000	10,000	50,000	พด.
	การพัฒนาเทคโนโลยีการพัฒนา ที่ดินในศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.)	ศูนย์	1	1	1	1	1	5	5,000	5,000	5,000	5,000	5,000	25,000	พด.



แผนการใช้ที่ดินตำบลโหล่งขอด อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่

ตาราง 7-3 (ต่อ)

เขตการใช้ที่ดิน	งาน/โครงการ/กิจกรรม	หน่วยนับ	เป้าหมาย					รวม	งบประมาณ (บาท)					รวม	หน่วยงาน รับผิดชอบ
			2567	2568	2569	2570	2571		2567	2568	2569	2570	2571		
1. เขตพื้นที่เกษตรกรรม	<u>การฟื้นฟูและป้องกันการ</u>														
1.1 เขตเกษตรกรรม	<u>ชะล้างพังทลายของดิน</u>														
ที่มีศักยภาพการผลิตสูง	โครงการปลูกหญ้าแฝก	กล้า	200,000	200,000	200,000	200,000	200,000	1,000,000	240,000	240,000	240,000	240,000	240,000	1,200,000	พด.
1.2 เขตเกษตรกรรม	เพื่อการอนุรักษ์ดินและน้ำ														
ที่มีศักยภาพการผลิตต่ำ	<u>การบริหารจัดการน้ำ</u>														
	โครงการพัฒนาแหล่งน้ำ	ประมาณ	1	1	1	1	1	5	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.
	ขนาดเล็กเพื่อการอนุรักษ์	การ													
	ดินและน้ำ (งานขุดลอก														
	วางระบบส่งน้ำ)														
	การก่อสร้างระบบส่งน้ำ	ประมาณ	1	1	1	1	1	5	500,000	500,000	500,000	500,000	500,000	2,500,000	พด.
	ระบบกระจายน้ำด้วย	การ													
	ระบบพลังงานไฟฟ้า														
	แสงอาทิตย์														
รวมเป้าหมายและงบประมาณดำเนินงาน									1,973,450	1,973,450	1,973,450	1,973,450	1,973,450	9,867,250	

หมายเหตุ: งบประมาณที่กำหนดไว้เป็นการประมาณเบื้องต้น อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามที่ได้รับจัดสรรให้ดำเนินการ

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. 2567. รายงานสถิติจำนวนประชากรและบ้าน รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566). แหล่งที่มา: <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statyear/#/TableTemplate/Area/statpop>, 1 มีนาคม 2567.
- กรมการพัฒนาชุมชน. 2567. ข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)รายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล ปี 2565. แหล่งที่มา :<https://ebmn.cdd.go.th/>. 25 กุมภาพันธ์ 2567.
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล. 2567. ปริมาณน้ำและจำนวนบ่อบาดาล ปี 2565. แหล่งที่มา: <http://app.dgr.go.th/newpasutara/xml/search.php>, 26 พฤษภาคม 2567.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. 2567. จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนเกษตรกร จำแนกรายจังหวัด รายอำเภอ และรายตำบล (ณ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ. 2567). แหล่งที่มา : <http://mvos2.gistda.or.th/>. 1 มีนาคม 2567.
- กรมอุตุนิยมวิทยา. 2567. ปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยคาบ 30 ปี (พ.ศ. 2537-2566). กรมอุตุนิยมวิทยากระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม, กรุงเทพฯ.
- กองนโยบายและแผนการใช้ที่ดิน. 2567. แผนที่สภาพการใช้ที่ดิน ปี 2566 (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- กองสำรวจดินและวิจัยทรัพยากรดิน. 2567. แผนที่ทรัพยากรดิน (ไฟล์ข้อมูล). กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- บัณฑิต ต้นศิริ และ คำธณ ไทรพิภ. 2542. คู่มือการประเมินคุณภาพที่ดินสำหรับพืชเศรษฐกิจ. กองวางแผนการใช้ที่ดิน กรมพัฒนาที่ดิน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลโหล่งขอด. 2567. ยุทธศาสตร์ วิสัยทัศน์ และพันธกิจ. แหล่งที่มา : https://www.longkhod.go.th/officer/concil_member_officer. 22 สิงหาคม 2567.



กรมพัฒนาที่ดิน LAND DEVELOPMENT DEPARTMENT

สถานีพัฒนาที่ดินเชียงใหม่
สำนักงานพัฒนาที่ดินเขต 6
กรมพัฒนาที่ดิน

